

• A • S • D •

Obsah 2. čísla 12. ročníku - 1980

Či vůli konám?

Poznání Boha

Trpěl pod Pontským Pilátem

Pavel misionář

... a prolo ji důvěrujme (3)

Týros a Ezechiellovo proroctví

Mojžíš slavil vírou

hod Beránka

Podvečer života

Přírodní léčebné prostředky

už zastaraly?

O mé zbraň

Náš život a duchovní píseň

Maminko, vstaň přece!

Věř Bohu

ZNAMENÍ DOBY

NÁVŠTĚVA V SSSR

(Dokončení z minulého čísla)

Měli jsme možnost uskutečnit zdvořilostní návštěvu na úřadě pro církevní otázky při Radě ministrů SSSR v Moskvě, a to v doprovodu bratra M. P. Kulakova. Jednání se zúčastnil předseda úřadu p. Tarasov a vedoucí zahraničního odd. při Radě ministrů p. Boris Ryžich. Rovněž v Kyjevě jsme byli přijati v doprovodu bratří Žukaluka a Paraseje na Sekretariátu pro církevní otázky při Radě ministrů Ukrajinské sovětské socialistické republiky. Jednání a rozhovoru se tam zúčastnil ministr p. Kolesnikov a jeho dva spolupracovníci. V přátelských a srdečných rozhovorech a jednání jsem měl možnost pokázat mezi jiným na prospěšnost ústřední organizace, která v SSSR ještě v naší církvi není (organizaci máme zatím částečně vybudovanou jen po republikách), a mohu říci, že jsem se setkal s pochopením. Hovořilo se také o mírových otázkách a některých problémech současného světa.

V hrdinském městě Kyjevě jsme v doprovodu bratří Paraseje a Žukaluka položili kytici květů k památníku neznámého vojína. Při jednáních na příslušném ministerstvu se bratři zmínili o tomto aktu, načež na závěr našeho jednání jsme s představiteli státní správy odjeli společně na vojenský hřbitov v Kyjevě k mohyle československých vojáků jednotky armádního generála L. Svobody, kteří padli při osvobození města Kyjeva, a společně jsme tam položili květy.

Rány, které městům v Sovětském svazu způsobila druhá světová válka, jsou v podstatě zahojeny, a přece pomníky připomínají tuto strašnou minulost, kdy zahynulo dvacet miliónů sovětských vojáků. Tím lépe rozumíme sovětským lidem, že bez rozdílu náboženského vyznání a politického přesvědčení jsou pro mír a podporují mírové návrhy a úsilí své vlády.

Velkým dojmem na nás zapůsobil Leningrad, a to nejen svou krásou, kulturními památkami a svou čistotou, ale především svou starší i nedávnou historií. Navštívili jsme Piskarijovský hřbitov a Muzeum obránců Leningradu. Na tomto hřbitově je pohřbeno ve společných hrobech na šest set tisíc obránců Leningradu. Člověk si plně uvědomil, jaké oběti tato země musela přinést a kolik hrůzy způsobil fašismus. Těžko mohu popsat, co jsme cítili, když jsme kráčeli podél společných hrobů a slyšeli z reproduktoru mohutnou a přece dojemnou Leningradskou symfonii, kterou komponoval Šostakovič za blokády Leningradu ve druhé světové válce. Hovořil jsem v leningradském sboru a také na slavnostní večeři s některými bratřimi a sestrami, kteří prožili celou blokádu, jež trvala 900 dnů. Nedá se to ani vylicít — člověk musí sám slyšet zkušenosti těchto hrdinů obránců Leningradu.

Za dojemné melodie jsme mysleli na naši zemi. Uvědomili jsme si, že v květnu 1980 tudeme vzpomínat 35. výročí osvobození naší vlasti. I ona je poseta hroby sovětských hrdinů, kteří položili své životy za svobodu našich národů.

Sovětský svaz je velká země. Když se večerní stíny rozprostírají nad Providenijí na nejzazším východě, je ráno stejného dne nad krajinou u břehu Baltu v západní části země.

Sovětské lidi dělají mnoho pro své zdraví. Bylo nám řečeno, že 52 miliónů lidí v SSSR sportuje. Světová statistika uvádí, že každý třetí lékař na světě žije v SSSR a veškerá lékařská péče je tam zdarma. Viděl jsem i velmi působivé reklamy proti požívání alkoholu a nikotinu.

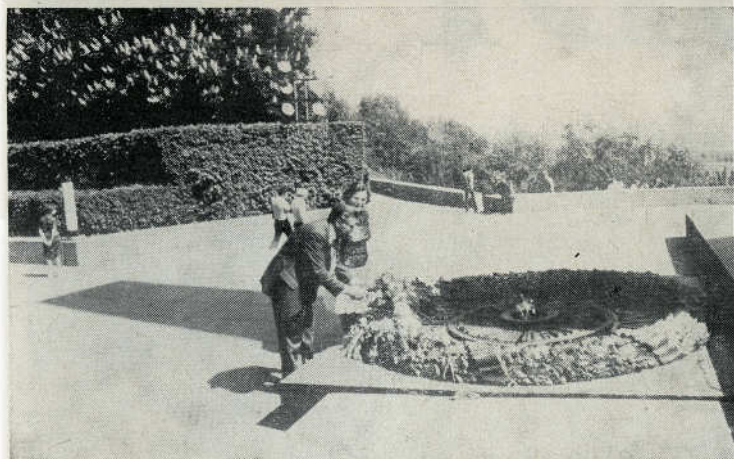
Bylo nám umožněno navštívit velký areál Domu pionýrů v Kyjevě, kde nám odborní průvodci ukázali,

(pokračování na 3. str. obálky)

1. Jednání ze zástupci státní správy USSR v Kyjevě. První zleva je ministr Kolesnikov.
2. U památníku neznámého vojína v Kyjevě
3. U mohyly československých vojáků v Kyjevě
4. Část shromáždění v Leningradě

Na 3. str. obálky:

5. Moskva — před modlitebnou po shromáždění v sobotu dopoledne
6. Kyjev — část činovníků církve a jejich rodin

„Ne každý, kdo mi říká: Pane, Pane!
vejde do nebeského království,
nýbrž ten, kdo koná vůli
mého nebeského Otce.“

(Mat 7,21—23)

ENOCH MARTÍNEK

KRISTUS ŘEKL TATO SLOVA NA adresu lidí věřících. Náš Mistr hovořil o podmínkách přijetí do nebeského království. V čem spočívají? V nesmlouvavém plnění vůle Otce. Kdo z nás se to již naučil? Je to snadné?

Ježíš připouští, že můžeme mít bohaté duchovní zkušenosti, a přesto nemusíme vejít na novou zemi. Můžeme léčit, dělat zázraky, ale navzdory tomu brána nového města se před námi zavře. Za svůj život vyřkneme snad hodně zbožných slov, ale k našemu tragickému překvapení nám Bůh řekne: „Neznám vás!“

Dějiny lidstva z tohoto hlediska lze přirovnat k příběhu dvou zahrad. Jméno první zahrady je Eden a druhé Getsemane.

ZAHRADA EDEN

Pojďte se mnou do rájské zahrady Eden. Kamkoli pohlédneme, všude se setkáváme s dokonalostí. Statné stromy vrhají symetrické stíny na smaragdově zelenou trávu, v níž neustále kvetou nádherné květiny. Vzduch je naplněn libou vůní. Zastavíme-li se, pak náš sluch zachytí melodie tisíců a tisíců ptáků pějících chválu svému Stvořiteli.

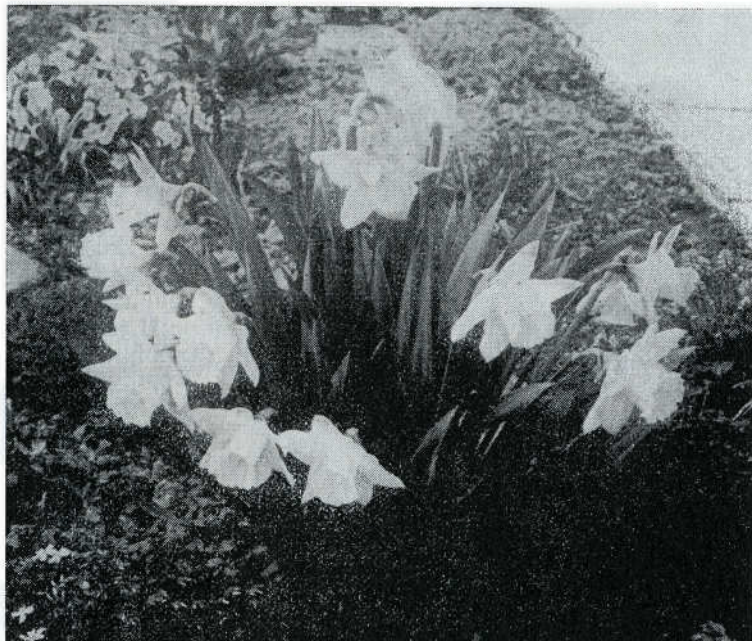
To je ráj, zahrada Eden. Stvořitel této překrásné zahrady přichází, aby hovořil s korunou stvoření — Adamem — vznešenou bytostí ušlechtilého vzhledu. Máme však neblahou předtuchu zlověstné návštěvy jiného hosta. Bůh varoval první pár lidí před příchodem nepřítele a poučil je, že se nemají přibližovat ke stromu vědění dobrého a zlého. Ovšem ke zvídavosti se přidružil obdiv a Eva stojí před tímto stromem sama, zatímco její manžel šel možná někam k řece uhasit žízeň. Pojednou uslyšela hlas. Byl melodický a okouzluje. Žena byla zcela fascinována jeho přívětivým tónem. Váhala, zda mu má naslouchat. Návštěvník ji oslovil jménem. Byla polichocena a zmatena.

„Evo, jakže, Bůh vám zakázal jíst ze všech stromů v zahradě? A také i z tohoto stromu? Je to rozumné? Je to tak správné? Jak by vás Bůh mohl milovat, jestliže by vám odepřel něco tak dobrého! Je to chutné ovoce. Pohled, právě si vezmu jeden plod a sama uvidíš, že ho sním bez jakéhokoli následku.“

Eva prohlásila: „Ovoce ze stromů v zahradě smíme jíst. Jen o ovoci ze stromu, který je uprostřed zahrady, řekl Bůh: Nejezte z něho, ani se ho nedotkněte, abyste nezemřeli.“ (1 Moj 3,3).

Pokušitel na to ženě odvětil tímto ubezpečováním: „Nikoli, nezemřete smrti! Bůh však ví, že v den, kdy z něho budete jíst, otevrou se vaše oči a budete jako Bůh znát dobré a zlé“ (1 Moj 3,4,5).

Eva jako očarovaná hledí, jak pokušitel trhá ovoce a pomalu a rozvážně je pojídá. Ví, že by

ČÍ VŮLI KONÁM?

ještě mohla utéci. Touto okouzlující podívanou však byla tak upoutána, že otálela na zakázané půdě. Potom pokušitel utrhl další ovoce a přímo jí ho nabídl.

„Vezmi si. Uchop je, Evo. Okus, je zdraví prospěšné.“ Natáhla ruku a uchopila je. Nyní boj zesílil. „Evo, jez to ovoce. Bůh to přece nemůže mýnit opravdu tak, jak to řekl. Zde musí být nějaká chyba.“

V její mysli se odehrával urputný boj. Proč by si nevzala? Čím by si mohla ublížit? Bible její rozhodnutí popisuje takto: „Žena viděla, že je to strom s ovocem dobrým k jídlu, lákavý pro oči, strom slibující vševědoucnost. Vzala tedy z jeho ovoce a jedla, dala také svému muži, který byl s ní, a on jedl“ (1 Moj 3,6).

Volba, které Adam a Eva stáli tváří v tvář, byla volba mezi Boží a svou vlastní vůlí. Shodně s hlasem pokušitele odmítli vůli Boží a prohlásili: „Ne tvá vůle, Bože, ale naše vůle se staň!“

ZAHRADA GETSEMANE

Nyní přeskočíme propast čtyř tisíciletí — propast, kterou jako výsledek přestoupení člověka v zahradě Eden vyhloubil příchod zla. Nyní se nalézáme v jiné zahradě — Getsemane. Ve vzduchu visí napětí. Ovzduší je nabito očekáváním blížící se krize. Ptáci nezpívají své radostné melodie. Napneme-li ovšem sluch, pak k nám dolehne několik zvuků. Jeden přichází od skupiny spících lidí. Lze z něho vyčíst, že jsou ztrápení

a unavení. Není to vyčerpání těla, ale spíše ducha, jež zapříčiňuje jejich nepokojný spánek. Naši pozornost nyní upoutává jiný zvuk — zvuk hlasu Člověka; skvostný, čistý, horlivý. Hlas Muže, jenž se modlí za nás. Hlas Muže zmučeného, prosícího, zápasícího s Bohem. Spočívají na něm hříchy nahromaděné lidským pokolením od zahrady Eden až do konce času, hříchy lidí, kteří se vrátili od Boží vůle, aby mohli konat vlastní vůli; tento Muž se modlí, aby zlomil smrtelný následek hříchu.

Kristovo podřízení se Boží vůli dává odpověď člověku, jenž se odchýlil od Boží vůle hned ode dnů Adama a Evy. V Boží odvěké rovnici vykoupení byla Getsemane protějškem Edenu. Zde tedy v Getsemane ve vrcholném momentu Ježíšova vítězství nad hříchem — hříchem všeho lidstva, hříchem Adama a Evy, hříchem vašim i mým — Spasitel triumfálně zvolal: „Otče můj, staň se tvá vůle“ (Mat 26,42).

Eden a Getsemane se dotýká životů každého z nás. Příběh zahrady Eden je příběhem mého života — příběhem vašeho života. Stále stojíme tváří v tvář volbě mezi Boží a svou vlastní vůlí, ale my si volíme raději svou vlastní cestu než Boží záměr. A tak příběh Edenu se opakuje znova a znova.

Jak často se přistihneme, že se posmíváme Evě, protože raději dala na hlas satanův než Boží! Jak často s povzdechem říkáme: „Proč Eva jedla to ovoce, a tím přivedla

*Či vůli
konám?*

na svět tolik smutku, utrpení a bolesti? Máme skutečně právo odsuzovat Evu? Co bychom bývali udělali my v jejím postavení?

ZAHRADA V NÁS

Při hledání odpovědi na předchozí otázky si připomeňme, že taková zahrada Eden je v životě každého z nás. V této zahradě — vašem i mém Edenu — je strom

poznání dobrého i zlého. Je to určitý bod, určitá oblast našeho soukromého života, kde je naše vůle v konfliktu s vůlí Boží. Děje se to způsobem jen nám osobně a důvěrně známým. Stupeň napětí mezi naší vůlí a Boží vůlí nemusí být u každého tentýž. U někoho se to může týkat jednoho aspektu lidské zkušenosti, zatímco v životě druhého se to může týkat zcela jiné věci.

U jednoho to mohou být třeba peníze, u jiného zase mezilidské vztahy. A ještě u dalšího to může být předmět zábavy a rozptýlení. Pro někoho to může být jeho zevnějšek a ozdoby, pro jiného chuť a jídlo. V životě jednoho se to může týkat očí a toho, co vidí. U jiných jsou to uši a to, co slyší, nebo u jiných zase jazyk a to, co mluví. Mohou to být ruce a to, co vlastní. A u dalších to může být jejich mysl, schopnosti, emoce, pocity a způsob chování.

Stupeň konfliktu či rozporu mezi Boží a lidskou vůlí se může týkat kteréhokoli z deseti přikázání. Pouze my a Bůh víme, kde se nachází v naší osobní zahradě Eden strom poznání dobrého a zlého. Ať už je kdekoli, ústřední otázka je tato: či vůle se uskuteční v mém životě — Boží, nebo moje?

Mezi Edenem ztraceným a Edenem obnoveným leží Getsemane. Aby se první Adam mohl vrátit do Edenu, druhý Adam — Ježíš Kristus — trpěl v Getsemane.

Pojďte ještě na několik minut do prvního Edenu. Bůh přichází, aby se potěšil ze společenství svých dětí. Ale namísto, aby jej radostně očekávali, ukrývají se před jeho přítomností. Bible o tom píše v 1 Moj 3,8-10: Tu uslyšeli hlas Hospodina Boha procházejícího se po zahradě za denního vánku. I ukryli se člověk a jeho žena před Hospodinem Bohem uprostřed stromů v zahradě. Hospodin Bůh zavolal na člověka: „Kde jsi?“ On odpověděl: „Uslyšel jsem tvůj hlas v zahradě a bál jsem se. A protože jsem nahý, ukryl jsem se.“

Není to smutné, že první zapsaná slova člověka adresovaná Bohu jsou tato: „Bojím se, ... ukryl jsem se?“

V knize Zjevení 22,20 jsou zapsána poslední slova lidí volajících k Bohu: „Přijď tedy, Pane Ježíši!“ Bible se otevírá obrazem skrývajícím se člověka před Bohem a zavírá se obrazem člověka, jenž touží po svém Bohu a hledá jej. Mezi potupou z 1 Moj 3. kapitoly a slávou ze Zjev 22. kapitoly leží zahrada Getsemane. Getsemane učinila rozdíl mezi 1 Moj 3. kapitolou a Zjev 22. kapitolou a umožnila, aby se Eden ztracený stal Edenem obnoveným. Cesta ze ztraceného Edenu do Edenu obnoveného vede

zahradou Getsemane.

V Edenu se Adam stal představitelem padlého lidstva. Z něho vzešlo pokolení, jež opustilo Eden s heslem: „Ne tvá vůle, Bože, ale naše vůle se staň!“ Dějiny tohoto svévolného lidstva sledujeme v bibli od jejich prvních stránek až k posledním. Je to pokolení, které Bůh trestal vodami potopy, zmátl u Bábele, trestal v Sodomě a Gomorfe. Jsou to lidé, kterým Bůh dovolil, aby pro svou nevěru hynuli na poušti. Život každého z nich byl motivován chtěním: „Ne tvá vůle, ale má se staň...“

V Getsemane Bůh dal zrod novému pokolení, a to darem nového představitele, druhého Adama, a vyvedl z této zahrady pokolení, jež má za heslo slova: „Ne má vůle, Otče, ale tvá vůle se staň!“

Každý z nás musí přijmout jednoho z těchto dvou představitelů: buď Adama v Edenu a připojit se k němu slovy: „Ne tvá vůle, ale má se staň“ — a být ztraceným, nebo Ježíše Krista v Getsemane a spojit se s ním slovy: „Ne má vůle, Otče, ale tvá vůle se staň!“ — a být zachráněn. Je to pokolení zrozené z Ježíšových muk a agónie prožité v Getsemane. Ježíš, představitel nového lidského rodu, vede tento lid z Getsemane do obnoveného Edenu.

Události ze dvou zahrad! Eden, zahrada rozsudku smrti — Getsemane, zahrada vysvobození. Eden, zahrada svévole — Getsemane, zahrada podřízení se Bohu. Eden, zahrada zoufalství — Getsemane, zahrada naděje. Eden, zahrada porážky — Getsemane, zahrada vítězství. Oddat se duchu svévole znamená ztratit obnovený Eden. Zvolit si Boží vůli, jako Ježíš v Getsemane, znamená získat věčný Eden. Dilema věčného života a věčné smrti se rozhoduje na bojišti naší vůle.

Do království Božího přijdeme, budeme-li nejen říkat „Pane, Pane“, ale bude-li celý náš život jednoznačným svědectvím Ježíšova jména. Ze slov Pána Ježíše vysvítá, že lidstvo jako celek i každý z nás osobně koná buď vůli nebeského Otce, nebo podléhá vůli nepříteli spasení — satana. Dějiny lidstva o tom hovoří jasně. Zbývá už jen otázka, či vůli konám já a či vůli dáváš přednost ty.

Pán Bůh nám dal svobodnou vůli a nechce nás nijak znásilňovat. Apeluje pouze na naše srdce i mysl a ukazuje na důsledky naší volby. Říká nám: „Předložil jsem ti život i smrt, požehnání i zlořečení. Vyvol si tedy život, abys byl živ ty, i tvé potomstvo a miloval Hospodina, svého Boha, poslouchal ho a přimkl se k němu. Na něm závisí tvůj život.“ Jak se rozhodneš?

POZNÁNÍ BOHA

Mnoha způsoby se nás Bůh snaží přivést k tomu, abychom jej poznali a svůj život s ním spojili. Příroda k nám soustavně promlouvá a na otevřené srdce člověka působí láska a sláva Boží, jak ji poznáváme z díla jeho rukou. Naslouchající ucho může zachytit sdělení Boží, projevované přírodními jevy, a může jim porozumět. Zelená pole, majestátné stromy, poupata a květy, plující oblaka, padající déšť, zurčící potůček, nádhera nebeské oblohy promlouvá k našim srdcům a volá nás, abychom se seznámili s Bohem, jenž to všechno stvořil.

Náš Spasitel spojuje svá vzácná poučení s přírodními jevy. Stromy, ptáci, květiny v údolích, hory, jezera a nádherná klenba nebes, právě tak jako události a příhody každodenního života jsou těsně spjaty se slovem pravdy proto, aby se Spasitelova poučení mohla často vynořit člověku v mysl, a to i ve shonu a starostech všední práce.

Bůh chce, aby jeho dítky dovedly ocenit jeho dílo a těšily se z prosté, tiché krásy, kterou vyzdobil náš domov na zemi. Bůh miluje krásu, především však miluje krásu povahy. Přeje si, abychom pěstovali čistotu a prostotu, jež jsou tichou ozdobou květin.

Budeme-li ochotni naslouchat, získáme ze stvořených věcí Božích poučení o poslušnosti a víře. Od hvězd, jež na své cestě vesmírem po věky sledují svou určenou dráhu, až po nejmenší částičky hmoty, všechno poslouchá vůli Stvořitele. A Stvořitel se stará o všechno a udržuje všechno, co stvořil. Ten, jenž udržuje nesčetné světy ve vesmíru, se současně stará o potřeby vrabečka, který bez starosti cvrliká svou prostou písničku. Když jdou lidé za svou každodenní prací, právě tak jako když se modlí, když uléhají večer k spánku a když ráno vstávají, když boháč hoduje ve svém zámku nebo když chudák svolává své děti ke skromné večeři — každého sleduje laskavé oko nebeského Otce. Bůh si všimne každé prolité slzy, zaznamená každé smích.

Budeme-li v to plně věřit, zmizí všechny naše zbytečné úzkosti. V našem životě nebude tolik zklamání, jestliže všechno, své malé i velké těžkosti, odvězdáme do rukou Božích; Bůh se nezalekne, že na něho vkládáme mnoho starostí a neklesne pod jejich tíží. My pak budeme prožívat vnitřní pokoj, který mnozí lidé už dávno neznají.

Nacházejí-li vaše smysly zalíbení v půvabných krásách země, pomyslete na svět, který přijde, v němž není bídy, hříchu a smrti, v němž na tváři

přírody nebude stínu kletby. Představte si v duchu obraz domova spasených a uvědomte si, že bude ještě mnohem skvělejší, než dokáže vybájit vaše nejbujnější obrazotvornost. V různých darech, které nám Bůh dává v přírodě, poznáváme jen nejslabší odlesk jeho slávy. Je psáno: „Co oko nevidělo, ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují“ (1 Kor 2,9).

Básníci a přírodovědci mohou říci o přírodě mnohé, křesťan se však těší z krásy země a oceňuje ji nejvýše, protože v ní poznává dílo svého Otce a poznává v každé květině, v každém keři a stromu jeho lásku. Nikdo plně neporozumí, proč jsou tu hory, údolí, řeky a jezera, kdo v nich nevidí výraz lásky Boží k člověku.

Bůh k nám promlouvá působením své prozřetelnosti a vlivem svého Duha. Z poměrů, v nichž žijeme, ze svého okolí a z každodenních událostí můžeme čerpat cenná poučení, jsou-li jen naše srdce otevřená. Žalmista zpívá o díle prozřetelnosti Boží: „Země je plná milosrdenství Hospodinova“ (Žalm 33, 5). „Kdo je moudrý, ať dbá těchto věcí a Hospodinovu milosrdenství ať hledí porozumět“ (Žalm 107,43).

Bůh k nám promlouvá svým slovem. V něm se nám zjevuje jasně jeho povaha, jeho jednání s lidmi a jeho velké dílo vykoupení. Je v něm vyličen život a činy patriarchů a proroků a jiných svatých mužů z dávných dob. Byli to lidé „jako my“ (Jak 5,17). Poznáváme, jak zápasili se zklamáním jako my, jak podléhali pokušení, jako podléháme my, jak se přesto vzhopili a milostí Boží zvítězili; uvažujeme-li o tom, dostává se nám povzbuzení v našem úsilí o spravedlnost. Čteme-li o vzácných zkušenostech, které mohli zažít, o světle, lásce a požehnání, jichž se jim dostalo a o díle, jež vykonali milostí jim udělenou, zažehne duch, jenž je povzbuzoval, i v našich srdcích plamen svatého nadšení s touhou podobat se jim povahou a kráčet s Bohem jako oni.

Ježíš pravil o Písmech Starého zákona — a oč více to platí o Písmech Nového zákona: „Písma svědčí o mně“ (Jan 5,39), tedy o Vykupiteli, o tom, k němuž se upírají naděje na život věčný. Ano, celá bible mluví o Kristu. Od první zprávy o stvoření, v níž se praví, že bez Krista „nepovstalo nic, co je“ (Jan 1,3), až k závěrečnému zaslíbení: „Hle, přijdu brzy“ (Zjev 22,12), čteme o jeho díle a nasloucháme jeho hlasu. Chceš-li poznat Spasitele, zkoumej Písmo svaté.

Naplň své srdce výroky Božími. Jsou živou vodou, která uhasí tvou palčivou žízeň. Jsou živým chlebem z nebe. Ježíš o tom praví: „Nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život“. A pak podává vysvětlení: „Slova, která jsem k vám mluvil, jsou duch a jsou život“ (Jan 6,53.63). Naše těla jsou budována a rostou z toho, co jíme a pijeme; a jak je tomu v oblasti hmotné, tak je tomu i v oblasti duchovní: z toho, o čem přemýšlíme, roste a sílí náš duchovní život.

Tajemství vykoupení by rádi prozkoumali i andělé; toto tajemství bude předmětem úvah a písní vykoupěných po celou věčnost. Nestojí proto za to, abychom o vykoupení přemýšleli a hloubali o něm už nyní? Nekonečné milosrdenství a nepopsatelná láska Ježíšova, oběť, kterou za nás přinesl, vyžadují, abychom o něm co nejzávažněji a nejdůkladněji přemýšleli. Měli bychom uvažovat o povaze našeho drahého Vykupitele a Prostředníka. Měli bychom rozjímat nad posláním toho, jenž přišel, aby spasil svůj lid od hříchů. Hlubámeli takto o nebeských věcech, naše víra a láska zesílí a naše modlitby budou Bohu příjemnější, protože budou stále více prochnuty vírou a láskou. Budou stále vroucnější. Poroste naše víra v Ježíše, rozhojní se naše každodenní zážitky s tím, že Bůh má moc spasit každého, kdo k němu přijde.

Při uvažování o dokonalosti Spasitelově zatoužíme po tom, abychom se

zcela přetvořili a znovuzrodili po vzoru jeho čistoty. Člověk bude toužit, aby se stal podobný tomu, jehož uctívá. Čím více myslíme na Krista, tím více budeme o něm vyprávět jiným a hlásat ho světu.

Bible nebyla napsána jen pro učence: naopak, je určena pro prostý lid. Velké pravdy nutné ke spáse jsou tak jasné jako poledne; nikdo se nezmýlí ani nesejde z cesty, kromě těch, kdo se řídí jen vlastním úsudkem, místo aby se řídili zjevnou vůlí Boží.

Neměli bychom se řídit tím, co kdo tvrdí o učení Pisma svatého, ať je to kdokoli, nýbrž bychom měli zpytovat slovo Boží sami. Necháme-li druhé, aby mysleli za nás, ochromíme své síly a své schopnosti. Nepřemýšlíme-li o věcech hodných našeho soustředění, může to vést k tomu, že naše myšlení tak zeslábně, že ztratíme schopnost pochopit hluboký smysl slova Božího. Rozumová schopnost se však posílí, budeme-li hledat vztah mezi jednotlivými místy bible, budeme-li srovnávat navzájem jednotlivá místa Pisma a duchovní skutečnost.

Nic neposílí rozum lépe než důkladné zkoumání Pisma. Žádná jiná kniha nemá takovou moc povznést myšlení, posílit naše duševní schopnosti jako hluboké, zušlechťující pravdy bible. Kdyby se slovo Boží zpytovalo tak, jak by se mělo, nabyli by lidé hlubokosti myšlení, ušlechtilosti povahy a stálosti v odhodlání, což se dnes vidí jen zřídka.

Rychlé čtení Pisma svatého však přináší jen malý užitek. Je možné zevrubně pročíst celou bibli, a přitom nevidět její krásu a nepochopit její hluboký a skrytý smysl. Důkladné promyšlení jednoho místa, pokud nám není jasný jeho význam a dokud není zřejmý jeho vztah k plánu vykoupění, má větší cenu, než přečtení mnoha kapitol bez určitého cíle a bez úmyslu získat poučení. Měj svou bibli stále po ruce. Čti v ní, jakmile máš k tomu příležitost; vštěpuj si její slova do paměti. I když jdeš po ulici, můžeš si přečíst verš a přemýšlet o něm, a tak si ho zapamatovat.

Bez usilovného zpytování a studia spojeného s modlitbou nemůžeme dospět k pravé moudrosti. Některé části Pisma svatého jsou vskutku tak jasné, že je namožné jím vyslovit; jsou však místa, jejichž smysl se nepozná na první pohled. Jeden text Pisma se musí porovnat s druhým textem. Je třeba pečlivě zkoumat a uvažovat s modlitbou. A takové studium se bohatě vyplatí. Jako horník narazí na žíly vzácného kovu ukrytého pod povrchem země, tak ten, jenž vytrvale a neúnavně hledá ve slově Božím skrytý poklad, najde nejcennější pravdy ukryté zraku povrchního čtenáře. Slova Boží vdechnutá Duchem svatým, zasazená do srdce, budou jako prameny vytékající ze studnice života.

Nikdy bychom bibli neměli studovat bez modlitby. Než otevřeme její stránky, měli bychom prosit o osvětlení Du-

chem svatým, a obdržíme ho. Když Natanael přišel k Ježíši, Spasitel zvolal: „Hle, pravý Izraelita, v němž není lsti.“ Natanael na to pravil: „Odkud mě znáš?“ Ježíš odpověděl: „Dříve než tě Filip zavolal, viděl jsem tě pod fíkem“ (Jan 1,47.48). A Ježíš vidí také nás, i když se k němu modlíme v soukromí, prosíme-li ho o světlo, abychom poznali, co je pravda. Andělé světla povedou ty, kdo v pokoře srdce prosí o Boží moc.

Duch svatý vyvyšuje a oslavuje Spasitele. Je jeho úkolem ukázat nám Krista, čistotu jeho spravedlnosti a velké spasení, jež v něm máme. Ježíš praví o Duchu svatém: „Z mého vezme a zvěstuje vám“ (Jan 16,14). Duch pravdy je jediným opravdovým učitelem božské pravdy. Jakou cenu musí člověk pro Boha mít, když dal svého Syna, aby za nás zemřel, a dává svého Ducha, aby byl učitelem a stálým průvodcem člověka!

Nejen poslední dny, ale celý pozemský život našeho Pána Ježíše Krista je možno popsat slovem trpěl. Po celou dobu nesl na sobě tíhu a důsledky lidského hříchu. Možná, že nás tato skutečnost udivuje. Možná, že ji těžko chápeme, zřejmě bychom čekali něco naprosto jiného. Předpokládali bychom, že život Božího syna narozeného z Marie bude život příkladně úspěš-

ný, zářivý, ve všech ohledech vítězný, triumfující a radostný. Ve skutečnosti však můžeme sledovat život plný pokračování, neporozumění, nepřátelství, urážek a úkladů o život. Narodil se ve chlévě, protože mu lidé nebyli ochotni poskytnout jině místo. Jako cizinec musel od dětství často utíkat. Nerozuměl mu vlastní národ, ba ani rodina a úzký kruh nejbližších — učedníků. Zdá se, jako by se za něj pozemští příbuzní styděli. Mezi jeho učedníky byl i zrádce. Ostatní apoštolové v kritické hodině utekli a horlivý Petr třikrát hanebně zapřel. Celý Kristův život šel z lidského hlediska cestou zjevného neúspěchu. Celý život krácel v osamělosti, nechápan nejbližšími, ve stínu kříže. To všechno je jen dalším velkým důkazem, že tady na zemi, mezi námi lidmi, něco není v pořádku.

Ale přesto Ježíšův pozemský život není bez jasu, opravdové radosti, bez naděje na vítězství, jistoty zmrtvýchvstání. Několikrát čteme, že plakal. Ani jednou však evangelisté nezaznamenali, že by se smál. To ovšem nic nemění na skutečnosti, že jeho život byl prochnut hlubokou radostí a nadějí. Všude konal dobro, tu a tam viděl také výsledky své práce, novou víru, obrácení, pokání, vděčnost a ochotu pracovat pro rozšíření Božího království. Ze všech slov a činů dýchá předzvěst vítězství.

Boží Syn se stal tělem. Stvořitel se ztotožnil se stvořením. Přišel mezi lidi žijící v hříchu. Přijal na sebe úděl člověka, přijal podíl na utrpení, které je vlastní všem, kdo žijí v hříchu. Skutečnost, že Boží Syn trpěl, není ovšem výsledkem nějakých přírodních zákonitostí, je to důsledek postoje lidí vůči Bohu. To lidé jej odmítli, pronásledovali, nenáviděli, obžalovali, odsoudili a nakonec ukřižovali. Vztah lidí ke Kristu naplno odhaluje vzpouru člověka vůči Bohu. Jako v podoběnství o vinaři (viz Luk 20. kapitola) chtěli se lidé zbavit Božího Syna, a tak dosáhnout úplné nezávislosti a vlády.

Ježíšovo utrpení vrcholí v Getsemanské zahradě a na golgotském kříži. V Getsemanské zahradě se Ježíš definitivně rozhodl vzít na sebe vinu celého lidstva, stát se Vykupitelem. Tam prožíval úděl hříšníka odloučeného od Boha. Zdálo se mu, že jej hříchy lidí odloučí navždy od Boží přítomnosti. Byl pokoušen, aby se vzdal tohoto poslání, kalich utrpení mu připadal tak hořký, že jej nebude moci snést.

V modlitbě přijal však plně vůli nebeského Otce. Té noci byl Ježíš zajat, souzen a příštího dne odsouzen a popraven na kříži.

Mnohem důležitější než sama doba a okolnosti Ježíšovy smrti je její smysl — zemřel místo nás, pro naše viny. Smrtí na kříži zaplatil trest za naše hříchy. Obhájil spravedlnost a milosrdenství Boží. Na kříži vyvrcholil velký spor mezi Bohem a jeho odpůrcem — satanem. Stály tu proti sobě na jedné straně nezištná láska a na druhé sobectví a touha po moci. Satan se chtěl stát rovným Bohu, nešťít se však ničít Boží stvoření a dokonce zosnovat vraždu Božího Syna žijícího v těle. Bůh byl ve své lásce k člověku ochoten jít tak daleko, že dal svého Syna, aby se narodil na zemi jako služebník a v poslušnosti šel až na kříž, aby mohl hříšného člověka zachránit.

Satan prohlásil, že Bůh nemůže být spravedlivý i milosrdný současně. Kříž však ukázal, že tento rozpor je jen zdánlivý. V Kristu je řešení. Spravedlnosti bylo učiněno zadost — hřích byl potrestán, ale přesto je hříšníku milostivě nabízena možnost odpuštění, milosrdenství a záchrany.

Vznik a působení zla ve vesmíru volává i dnes mnohé palčivé otázky. Není Bůh, Stvořitel všeho, také původcem zla? Neudělal někde chybu, která vyústila ve zlo? Nejsou jeho požadavky a zákony přehnané? Proč dal stvořeným bytostem takovou svobodu, když musel předvídat, jak to skončí? Je to správné, že Bůh stále dovoluje tolik utrpení?

Protože Bůh z lásky stvořil všechny bytosti ve vesmíru, dal jim plnou svobodu i za cenu rizika vzpoury nebo takto pochybných úvah a otázek. Chtěl, aby lidé byli schopni poznávat dobro, aby přišli k uvědomělé vděčnosti a milovali svého Tvůrce. Jistě předvídal výskyt vzpoury, její průběh i důsledky. Přesto z lásky dal svobodu všem, i Luciferovi. Tato svoboda dává možnost vlastního názoru a vlastní volby. Když se satan postavil proti Tvůrci, Bůh hledal cestu, jako ho přivést zpět a uchránit satana i všechny ostatní, kdo přijmou jeho názory, před důsledky vzpoury. Bylo to však marné.

Adam a Eva stvoření k obrazu Božímu se připojili k satanově vzpouře a odcizili se svému Tvůrci. Bůh vytvořil

plán pro záchranu lidstva. Možná, že i tehdy se mnozí obyvatelé vesmíru tázali, zda neměl satan pravdu, zda by nebyla na místě nějaká úprava Božích zákonů. Proč by měla být smrt následkem vzpoury? Proč by měl zemřít každý, kdo užije svobody, kterou mu Bůh dal?

Bůh měl možnost v jediném okamžiku skoncovat se všemi vzbouřenci, i s člověkem. Neučinil to, protože člověka miloval. Naopak, nabídl mu úžasný plán záchrany. Snažil se člověka znovu získat svou láskou. Bůh také chtěl, aby satan naplno projevil své úmysly, aby se všichni přesvědčili, že jeho obvinění jsou neopodstatněná a že jeho působení nutně vede ke katastrofě.

Bůh poslal svého Syna, aby se stal člověkem a ukázal lidem Boží lásku, skutečný charakter Otce, oprávněnost Božích požadavků a možnost záchrany. Svým životem a smrtí dal Kristus také výmluvnou odpověď na všechny otázky po smyslu utrpení a zla. V hodině smrti Ježíš zvolal: „Dokonáno jest“ (Jan 19,30). Dokončil své pozemské poslání. Vydobyl člověku možnost záchrany, možnost úniku ze satanovy tyranie, možnost vítězství nad zlem a smrtí.

To vše se odehrálo za Pontského Piláta. Tím je Ježíšovo utrpení zařazeno do určitého času, do souvislosti určitých dějin, do světa, ve kterém žijeme také my. Samotný Pilát je v podstatě

naprosto okrajovou postavou dramatu utrpení. Avšak svou rolí se stává představitelem určitých lidských postojů a situací. Pilát je tu vlastně zástupcem člověka, jeho dějin a řádů. Je zástupcem království „z tohoto světa“, které stojí v protikladu ke „království Božímu“. Skutečnost, že Ježíš trpěl pod Pontským Pilátem také znamená, že se podrobil řádu tohoto světa. Ježíš až do krajnosti dává „císaři, co je císařovo“ (Mat 22,21) s poukazem a odůvodněním „neměl bys nade mnou žádnou moc, kdyby ti nebyla dána shůry“ (Jan 19, 11). Kristus zdůraznil svrchovanost Boží, ale zároveň se podvolil provizornímu stavu věcí zde na zemi. Pilát měl být zastáncem práva a spravedlnosti. Jedná však zcela opačně. Na nátlak lidu propouští vinného Barabáše a nechává popravit spravedlivého Ježíše Krista (Jan 18,38-40). Dobré zřízení Boží (1 Petr 2,14) je v tomto případě člověkem znetvořeno. Jako špatný představitel moci Pilát vydal Ježíše na smrt. Jako představitel práva musí proti své vůli vyznat, že Ježíš je bez viny. I zde se znovu projevil v plnosti Boží plán záchrany. Nevinný Ježíš umírá místo hříšného člověka — Barabáše.

Kristus svým utrpením a smrtí ukázal přinejmenším tři základní pravdy:

1. Hodnotu a neměnnost Božího zákona (Mat 5,17). Kdyby bylo možné vyřešit problém hříchu tak, že by Bůh odvolal svůj zákon, pak by jistě volil tuto cestu. Boží zákon je projevem Božího charakteru a základem jeho vlády (Žalm 89,15). Kdyby Bůh chtěl zrušit své slovo, musel by změnit sám sebe a uvést celý vesmír do nepředstavitelného zmatku. Ježíš zvelebil a potvrdil stálou platnost Božího zákona. Ukázal, že poslušnost přináší štěstí, neposlušnost působí smrt. Utrpením a smrtí nesl na sobě následky hříchu. Tím učinil požadavkům zákona zadost. Boží zákon nemusí být zrušen, ale hříšník může být Kristovou obětí ospravedlněn.
2. Dokázal Boží lásku k nám lidem a ukázal její plný význam (Rím 5,8).
3. Ukázal, jakou hodnotu má člověk v Božích očích. Kristus dal svůj život jako výkupné za člověka. Byl by ochoten svůj život dát za jediného člověka (viz Luk 15. kapitola). To jen stěží chápeme.

ZNÁME-LI BOHA, ANIŽ JSME POZNALI
SVOU BÍDU, DOJDEME K PÝŠE.
ZNÁME-LI SVOU BÍDU, ANIŽ JSME PO-
ZNALI BOHA, DOJDEME K ZOUFALSTVÍ
POZNÁME-LI JEŽÍŠE KRISTA,
DOJDEME DOPROSTŘED,
PROTOŽE V NĚM NACHÁZÍME
I BOHA I SVOU BÍDU.

ZPRAVIDLA NÁS PRESVĚDCUJÍ
VÍC TY DŮVODY, KTERÉ SAMI
OBJEVÍME, NEŽ TY, NA KTERÉ
PŘÍŠLI JINÍ.

BLAISE PASCAL

„MYŠLENKY“

JE POZORUHODNÉ, ŽE ŽÁDNÝ
KÁNONICKÝ AUTOR SE NIKDY
NEDOVOLOVAL PŘÍRODY, ABY DOKÁZAL
BOHA. VŠICHNI BY NÁS O NĚM CHTĚLI
PŘESVĚDČIT. DAVID, ŠALAMOUN A TD.
NIKDY NERĚKLI: „NENÍ ŽÁDNÉ
PRAZDNO, Tedy JE BŮH.“ MUSELI
BYT OSVÍCENĚJŠÍ NEŽ TI
NEJOSVÍCENĚJŠÍ, KTERÍ PŘÍŠLI PO NICH
A VESMĚS SE PŘÍRODY DOVOLOVALI.
TO JE VELMI VÝZNAMNÉ

VŠECHNA NAŠE DŮSTOJNOST
SFCCÍVÁ TUDÍŽ V MYŠLENÍ. V NĚM SE
MUSÍME VZEPNOUT, NIKOLI
V PROSTORU NEBO ČASE, KTERÉ
NEDOVEDEME NAPLNI. USILUJME
TEDY, ABYCHOM MYSLELI SPRÁVNĚ.
VZDYT V TOM JE PRINCIP
MRAVNOSTI.

VÍRA OVŠEM ŘÍKA NĚCO,
CO NERÍKÁJÍ SMYSLY, NETVRDÍ
VŠAK OPAK TOHO, CO ONY VNÍMAJÍ;
JE NAD NIMI, NE PROTI NIMI.

Pavel misionář

Po významném setkání s vedoucími církví v Jeruzalémě vrátil se Pavel, naplněn novým nadšením, znovu do pohanského světa. Svou druhou misijní cestu započal s novým spolupracovníkem. Pavel našel ochotného pomocníka v Silasovi, v jednom z těch mužů, kteří byli vysláni z Jeruzaléma do Antiochie, aby tam sdělili apoštolské usnesení. Cestou k nim přibyli další dva spolupracovníci: Timoteus se k nim připojil v Lystře, a Lukáš za nimi přišel do Troady (Skut 16,1-3; 10-12).

Na této cestě navštívil Pavel napřed některé sbory, které dříve založil. Plný netrpělivosti toužil se opět s nimi setkat potom, co se dověděl o judaistickém vlivu v oněch sborech. Nezasvěceně jim oznámil, že jako křesťané jsou svobodní od židovského obřadního zákona, od ceremonií, které došly naplnění v Kristu. Přál si, aby přijali rozhodnutí apoštolů. Proto „ve všech městech, jimiž procházeli, předávali závazná ustanovení, na nichž se usnesli apoštolové a starší v Jeruzalémě“ (Skut 16,4). Tím se křesťané ze židů mohou cítit svobodní a být zajedno s křesťany pohanů.

Pavel chtěl se svými spolupracovníky navštívit Malou Asii, ale jak čteme v bibli, „Duch svatý jim zabránil zvěstovat Slovo v provincii Asii“ (Skut 16, 6). Nacházeli se ve zvláštním postavení. Co teď? Cestovali, ale nikde nesměli otevřít ústa. Ale vrátit se, aniž by něco vyřídili, to také nešlo. Některí vykladači soudí, že Pavel zde dokonce onemocněl. Došli k tomuto závěru tak, že v Troadě se poprvé setkáváme s Lukášem. Zde najednou přechází vyprávění od první osoby množného čísla. „Vypulili jsme z Troady...“ Zde tedy píše očitý svědek a pomocník apoštola Pavla. Pavel se o Lukášovi zmiňuje ve svých listech z vězení. Poprvé v listu ke Kolossenským 4,14: „Pozdravuje vás milovaný lékař Lukáš.“ Zní to jako hluboká vděčnost za věrnou lékařskou službu příteli. V listě Filemonovi ho jmenuje Pavel mezi svými spolupracovníky. Z druhého zajetí v Římě píše Pavel trochu tesklivě Timoteovi: „Jediný Lukáš je se mnou“ (2 Tim 4,11).

Vyčerpaný mnohými myšlenkami, sebezkušením a modlitbou, chtěl Pavel jedné noci v tichosti, která ho obklopovala, usnout. Byl sám, neboť své nejtěžší boje vybojoval vždycky sám. „Tam měl Pavel v noci vidění: Stanul před ním jakýsi Makedonec a velmi ho prosil: Přeplov se do Makedonie a pomoz nám!“ (Skut 16,9). Pavel to přijal jako výzvu od Boha. Nebylo to poprvé, kdy křesťanství misionáři přišli do Evropy. Pavel psal později do velkého a kvetoucího sboru v Římě, který nezačal. Jeho cesta do Evropy byla velkým krokem vpřed; otevřela mu možnost splnit své poslání a zvěstovat radostnou zvěst o Ježíši v celé římské říši.

FILIPY

První město, které navštívili, byly Filipy. Císař Augustus povýšil toto město na římskou kolonii. Jeho obyvatelstvo tvořili převážně vojáci římských legií. Byl to jakýsi Řím v malém, s divadlem a s právem římského občanství. Přestože město mělo početné pohanské obyvatelstvo, vyhledal Pavel podle svého zvyku napřed židy. Jejich tradiční shromažďovací místnost se nazývá prostě „modlitebna“ a nacházela se u řeky. Žilo tu jen málo židů, proto tu nebyla synagoga. Snad byli překvapeni, že tu viděli jen několik židovek a několik bohabojných pohanek. Jedna z nich přijala křesťanství. Nebyl to muž, nýbrž žena, cizinka v tomto městě, tak jako oni. Pocházela z města Tyatry, které Pavel hodlal navštívit v Malé Asii.

Snad to bylo Lukášovi málo, Timoteus nebyl spokojen, horlivý Silas toužil po větším úspěchu, ale Pavel viděl, že tu mocně zapůsobila milost Boží: „Pán jí otevřel srdce, aby věnovala pozornost tomu, co Pavel mluvil.“

Byla to moudrá a rozvážná žena. Dobrá obchodnice si vše dobře promyslí. Zde nemohla odkládat, a proto se rychle rozhodla pro křest. Díky své horlivosti byla snad první, která přinesla evangelium do svého rodného města, protože tam brzy vznikl krásný křesťanský sbor (Zjev 2,18-29). V každém směru znamenala její nově získaná víra v Ježíše Krista podstatnou změnu v jejím životě. Pán jí otevřel srdce, a ona teď otevřela svůj dům pro Pavla a jeho spolupracovníky. Jelikož měla dobré sociální postavení, stal se její domov záhy vhodným místem k bohoslužbám a bohoslužebným shromážděním. Znovu se ukázalo, že víra v Ježíše Krista vytvořila jednotu a společenství mezi lidmi, pospolitost, přesahující všechny rasy a sociální přehradu. Přátelství, jakého se služebníků Kristovým v tomto městě dostalo, vtisklo se nesmazatelně do srdce. „Děkuji svému Bohu při každé vzpomínce na vás“, píše Pavel po letech Filipenským. Takto píšeme jen velmi drahým, dobrým přátelům.

Ve Filipech došlo jednoho dne k obratu, jenž je výstižnou ilustrací, proč se křesťanství setkávalo s tak velkým odporem v různých částech římské říše oné doby. Byla to opět žena, jež způsobila nový obrat v šíření evangelia ve Filipech. Tentokrát to nebyla moudrá, rozumná Lydie, ale ubohé děvče, spiritistické medium. Dovedla jako čtenářka myšlenek odhalovat lidem myšlenky a předpovídala budoucí příhody, čímž poskytovala svým páni velké zisky. Kdykoli se Pavel se svými spolupracovníky objevil na veřejnosti, volala: „Tito lidé jsou služeb-

níci Boha nejvyššího a zvěstují vám cestu spásy.“ Pavel vycítil ihned nepřátelský původ tohoto svědectví a nechtěl dovolit, aby s ním bylo evangelium ztotožňováno.

Pavel byl přesvědčen, že ve jménu Ježíše Krista je osvobozující moc od démonských sil i pro toto děvče. Rozkázal démonům ve jménu Ježíše, aby z ní vyšli. Stalo se tak. Tím však pozbyla schopnost předvídat budoucí události. Její páni se tak rozzlobili, že obvinili Pavla a Silu, že znepokojují město a hlásají věci, „které my jako Římané nemůžeme uznat, nebo se dokonce podle nich řídit“ (Skut 16,21).

VE VĚZENÍ

Obžalovat někoho z porušování veřejného pořádku znamenalo vždycky okamžitý zásah římských úřadů. Pavel a Silas byli zmrskáni a uvrženi do vězení. Ukázali mladé otrokyni cestu k svobodě v Kristu, a sami tím přišli o svobodu. Zřejmě se tím neznepokojovali, jelikož strávili noc zpěvem a velebením Boha za prokázané dobrodíní.

Vlastně teprve „o půlnoci“ se Pavel a Silas modlili a zpívali chvalozpěvy. Co dělali do té chvíle? Když o Eliášovi čteme, že byl podroben stejným strastem jako my, pak to platí i o obou apoštolech. Zmrskání, zbavení šatů, pokrytí ranami, hluboce ponížení uvažovali snad o své situaci a zkoumali své jednání z minulého dne.

V noci nastalo zemětřesení a dveře vězení se otevřely. Přestože mohli uprchnout, rozhodli se zůstat. Strážce vězňů byl rozhodnut spáchat sebevraždu, když se domníval, že všichni vězňové uprchli. Život se lehko odhazuje, žije-li člověk bez pevných zásad a názorů, když je člověk zmítán náladami a různými strachy, nezakotven. Když se žalářík setkal s poselstvím o Kristu, porozuměl, že tito mužové mají vnitřní sílu, jakou on nikdy neměl. Vyptával se na tajemství jejich moci. Když obdržel odpověď, stal se křesťanem s celou svou rodinou.

Po obrácení žaláříka Pavel porozuměl, že ve vězení pro něj už není žádný úkol. Odešel z města. Pavel na tento pobyt ve Filipích a na vytrpěnou potupu vzpomíná v 1 Tes 2,2, že „po všem utrpení... a po všech násilnostech ve Filipích nabyli jsme nové důvěry v našeho Boha“ (Skut 16,22-40).

Lukáš zůstal ve Filipích, aby byl ku pomoci nově obráceným. Byli mezi nimi lidé z různých společenských tříd: zámožná obchodnice, bývalá věštkyně a městský strážce žaláře s rodinou. Neudivuje proto, že když přišli do dalšího města, se o nich říká, že jsou to „lidé, kteří převrací celý svět“.

V ATHÉNÁCH

Pavel pokračoval na své misijní cestě a dostal se až do starého světového střediska vědy, umění, filozofie a tě-

lesné kultury, do Athén. V té době Athény již pozbyly své dřívější postavení politického centra. Zůstávala tam nadále univerzita, kam přicházela římská mládež studovat filozofii nebo poznávat řeckou mytologii. Když si Pavel prohlédl galerii řeckých bohů, snažil se na Areopágu k Řekům promluvit a poukázat jim na Boha — Stvořitele.

Vytkl jim náboženské zpátečnictví a nevědomost, patřící do doby tápání, omylů a nejistoty. Pak vyzývá své posluchače ke změně smýšlení a k uctívání jediného pravého Boha. (Skut 17,30). Potud ho mnozí poslouchali mlčky a pozorně. Svou řeč zakončil apoštol tím, že poukázal na budoucí soud světa a na toho, kterého Bůh k tomu určil skrze vzkříšení z mrtvých. Při slovech ukřižování a zmrtvýchvstání se někteří rozhněvali, jiní se posmívali. Pavel jim tu nezvěštoval platonické učení o nesmrtelnosti duše, nýbrž víru ve vzkříšení těla. To bylo pro ně nepřijatelné. Proto jich tu uvěřilo jen několik (Skut 17,34).

KORINT

Odtud se Pavel odebral do Korintu, starého řeckého města, které bylo znovu vybudováno jako římská kolonie roku 46 př. Kr. Bylo to kvetoucí obchodní středisko, ale lidé tu byli mravně nevázaní.

Pavel si zvolil Korint za svůj hlavní stan pro evangelizační práci. Zde

získal nové přátele v Akvilovi a jeho manželce Priscille. Přes mnohé překážky a po namáhavé pilné práci vznikl v Korintu velký křesťanský sbor.

Na počátku Pavlova pobytu v Korintu přišli Silas a Timoteus z Tesaloniky se zprávami o tamějším sboru. Během krátkého času se rozšířilo křesťanské poselství po celém okolí. Sbor měl také své starosti (1 Tes 1,6). Kde se šíří Boží poselství, tam vznikají těžkosti. Židé napadli nově obrácené, takže zřejmě došlo k pronásledování. Ale těžkosti byly i uvnitř sboru. Někteří členové byli oklamáni satanem a svedeni k hříchu (1 Tes 4,3-8; 5,12,13). Pavel jim napsal, aby je povzbudil a dal jim přesné pokyny a podporu v jejich těžkostech. Jeho dopis se nám zachoval v Novém zákoně jako 1. epištola Tessa-lonickým. Netrvalo to dlouho a Pavel jim musel napsat druhý dopis, který se nám rovněž zachoval jako 2. epištola Tessa-lonickým.

Pavel, neúnavný svědek Pána Ježíše, píše o sobě: „Nestydím se za evangelium — je to moc Boží ke spasení pro každého, kdo věří...“ Víra v Pána Ježíše dávala Pavlovi sílu k misijní práci, k překonání překážek. Výsledkem toho bylo mnoho získaných lidí pro Ježíše Krista. To byl apoštol Pavel. Ale jak je to s námi? My o sobě říkáme, že také věříme. Nestydíme se snad za Ježíše Krista a za jeho evangelium?

J. M.

...A PROTO JÍ DŮVĚŘUJEME

Starý zákon — to jsou dějiny národa, který Bůh povolal, udržoval a řídil, aby z něho mohl vyjít muž, kterého svět tak mnoho potřeboval: Ježíš Kristus, Spasitel hříšníků, Boží Syn. Na stránkách Starého zákona nacházíme slib i tohoto muže. Čtyři evangelia jsou celým jeho životopisem a epištoly nejdokonalejším výkladem jeho učení.

Před nanebevstoupením řekl Ježíš Kristus svým učedníkům: „Přijmete Ducha svatého a budete mi svědkové.“ My dnes jejich svědectví nacházíme v knihách Nového zákona, které napsali pod vedením Božího ducha. A tomuto svědectví plně důvěřujeme.

VEŘÍME VE SPOLEHLIVOST NOVÉHO ZÁKONA

Nový zákon je sbírka dvaceti sedmi knih a dopisů, jež byly sepsány ve druhé polovině prvního století po Kristu. Stejně jako u Starého zákona, nebyl ani zde sledován nějaký lidský záměr. Učedníci a první křesťané považovali za Písmo svaté Starý zákon, kterému nyní porozuměli lépe, protože Ježíš Kristus jasněji naplnil jeho prorocké zvěsti.

Učedníci přijali Kristovo pověření, aby šli a kázali evangelium všemu stvoření. Pro svědectví jim stačily jejich vlastní zkušenosti s Ježíšem a paměť,

která nebyla oslabena spoustami potíštěného papíru, jako je tomu u člověka dvacátého století.

Psát začal nejprve apoštol Pavel. Na misijních cestách zakládal sbory, kterým později, když odcestoval na jiné místo, bylo potřeba něco vysvětlit, nebo je musel napomenout, když vznikaly různé problémy. Tak udržoval spojení s mladými křesťanskými sbory. Posílal jim dopisy, které se ve shromážděních předčítaly, aby se všichni seznámili s jejich obsahem (1 Tes 5,27). Přechtený dopis měl pak být poslán do jiného sboru výměnou za dopis poslaný tam (Kol 4,16). Tak vznikly epištoly.

Když však Kristovi učedníci postupně stárli a umírali, ukázala se potřeba zachytit písemně vše, co bylo dosud předáváno ústně. V šedesátých letech prvního století začaly vznikat záznamy o Ježíši Kristu (Luk 1,1). Objevuje se evangelium Markovo, Matoušovo a Lukášovo, ke kterému se pak přidávají Skutky apoštolské. Teprve později napsal evangelium Jan.

Nikdo z pisatelů novozákonních knih nechtěl zachytit pouze historii Ježíšova života. Všichni psali proto, že chtěli vyznat svou víru v Krista: „Uvěřili jsme, a proto i svědčíme.“ Čím více ubývalo očitých svědků, tím větší pozornost získávalo psané slovo.

Prvním třem evangeliím říkáme synoptická. Toto označení pochází z řeckého slova „synopsis“, znamenající „přehled“. Matouš, Marek a Lukáš podávají přehled Ježíšova života a ve způsobu podání se podstatně liší od evangelia Janova.

Matouš byl obrácený žid, a psal pro palestinské židy. Chtěl jim dokázat, že Ježíš je slíbený Mesiáš, který již založil očekávané království. Mnohokrát cituje starozákonní proroctví.

Marek napsal evangelium pro křesťany v Římě. Na rozdíl od Matouše, nepatřil mezi dvanáct Ježíšových učedníků, ale zprávy převzal především od Petra. O úzkém vztahu mezi Markem a Petrem svědčí poznámka v Petrově dopise, kde ho nazývá „svým synem“ (1 Petr 5,13). Z této poznámky se dá soudit, že jej Petr přivedl k obrácení. Marek byl bratrancem Barnabáše (Kol 4,10) a pravděpodobně patřil do pokolení Lévi (Skut 4,36). V domě jeho matky se shromažďovali jeruzalémští křesťané (Skut 12,12).

Kolem roku 44 po Kr. se Marek vydal s Pavlem a Barnabášem na jejich první misijní cestu (Skut 12,25), během které je však opustil (Skut 13,13).

Později, kolem roku 50, se chtěl Marek vydat s Pavlem na jeho druhou misijní cestu. Pavel ho však odmítl, poněvadž s ním jel Silas. Marek odešel s Barnabášem na Kypr (Skut 15,36-39). Za dvanáct let byl však s Pavlem v Římě (Kol 4,10) a o čtyři nebo pět let

později Pavel před svou mučednickou smrtí Marka žádal, aby za ním přijel (2 Tim 4,11). Stal se tedy blízkým Pavlovým spolupracovníkem.

Lukáš, který je pisatelem třetího evangelia, byl také spolupracovníkem apoštola Pavla (2 Tim 4,11). Jeho jméno se v bibli objevuje pouze třikrát. Ve svém listu do Kolosis jej Pavel nazývá „milým lékařem“ (4,14).

Protože Lukáš byl původem pohan, všimá si více než kterýkoli jiný evangelista událostí, jež svědčí o Ježíšově zájmu o pohany. Ani ve svém evangeliu nezapřel, že je lékařem. Často se v něm objevují lékařské termíny a označení nemoci (Luk 4,38; 5,12; 8,43 apod.).

Janovo evangelium se svým charakterem zcela liší od předcházejících. Jan ho psal již jako stařec v posledních letech svého života. Vzniklo na sklonku prvního století, což znamená, že od napsání synoptických evangelií uplynulo asi třicet let, ve kterých církev poznávala i některé nesprávné vlivy. Bylo potřeba znovu posílit víru lidí v Ježíše Krista, který je božským Spasitelem. Na ostrově Patmos jej Jan spatřil ve vidění jako oslaveného Vítěze nad smrtí. Tam se mu představil jako Pán dějin. Proto jej Jan ve svém evangeliu staví do nejširších obzorů minulosti a budoucnosti. Kristus je nejenom Tvůrce světa — Logos, ale také Soudce světa.

I když Jan nikde neuvádí svoje jméno, přece se v závěru evangelia představuje jako „učedník, kterého miloval Ježíš“ (21,20.24 srov. 13,23; 20,2).

Kniha *Skutků apoštolských* popisuje vznik a první léta křesťanské církve. Jejím pisatelem je Lukáš, autor třetího evangelia (Skut 1,1). Jak jsme výše uvedli, provázal Lukáš Pavla na několika jeho cestách. Proto se v knize setkáváme s oddíly, kde mluví v první osobě množného čísla — my (16,10-17; 20,5-15).

Další část Nového zákona tvoří *epistoly*. Tento název je odvozen od latinského slova „epistola“, což znamená dopis. Celkem jich je dvacet jedna. Plně dvě třetiny z nich napsal apoštol Pavel.

Z počátků Pavlova působení v církvi nemáme žádný dopis. První epistolu, jež byla zařazena do bible, napsal Pavel po více než patnácti letech působení v křesťanské církvi. Nelze říci, že by se v prvních letech zaměřil pouze na službu kázání. Spíše všechny jeho listy nebyly do Pisma pojaty. Pavlova práce pro křesťanské sbory trvala asi 32 roků (v roce 35 se obrátil ke Kristu a v roce 67 byl popraven). Všechny dopisy pocházejí z druhé poloviny jeho působení.

Podle adresátů dělíme Pavlovy dopisy na dvě skupiny. Jednak jsou to epistoly určené sborům a potom listy, které poslal jednotlivcům. Dopisy určené jednotlivcům dostaly později společné označení „pastorální“ (je to list Titovi a dva listy Timoteovi).

Již od raných křesťanských dob se vedou velké diskuse o Pavlově autor-

ství epistoly k židům, která se svým stylem a jazykem podstatně liší od jeho ostatních listů. I když Pavlovo autorství zde nelze jednoznačně dokázat, přece jsou k dispozici náznaky, které to připouštějí. A také nelze přehlédnout skutečnost, že od počátku byli v církvi lidé, kteří epistolu k židům řadili mezi Pavlovy dopisy (viz např. papyrus Chester Beatty).

Vedle čtrnácti Pavlových listů je do Nového zákona zařazeno sedm tzv. „epistol všeobecných“ (Jakub, dvě Petrovy, tři Janovy a Judova).

Protože jméno Jakub bylo mezi židy velice rozšířené a Nový zákon jich představuje několik, je obtížné určit, kdo z nich je pisatelem epistoly. Pravděpodobně to byl některý z předních mužů církve.

Petr napsal dva listy v závěru svého života, kdy přišel do Říma. Tam byl svědkem Neronova pronásledování křesťanů, které zřejmě připomíná ve svém prvním dopise (1 Petr 2,12; 4,12 až 16). Zmiňuje se o tom též E. G. Whiteová v knize *Skutky apoštolů*: „Z prozřetelnosti Boží bylo Petrovi dopřáno dovršit své působení v Římě, kde císař Nero nařídil, aby byl zatčen. Stalo se tak přibližně v době, kdy byl podruhé uvězněn Pavel. Tak dva starí apoštolové, kteří po mnoho let působili na místech od sebe vzdálených, podali naposled svá svědectví o Kristu v hlavním městě světa a na jeho půdě prolili svou krev jako sítě pro hojnou žení věřících a mučedníků“ (str. 352). Petr napsal dopisy kolem roku 64—67 po Kristu.

Tři Janovy epistoly sice přímo neuvádějí jméno pisatele, ale z četných souvislostí a náznaků je patrné, že jím je též Jan, který napsal evangelium. Dobu jejich vzniku není možné přesně určit.

Také u Judovy epistoly je obtížné říci, který Juda je jejím pisatelem. Nový zákon hovoří o dvou. Jeden byl mezi dvanácti Ježíšovými učedníky (Luk 6,16) a druhý je uváděn jako Ježíšův bratr (Mat 13,55). Tradice se více přiklání ke druhému Judovi jako pisateli epistoly.

Ve výčtu novozákonních knih zbývá ještě prorocká kniha *Zjevení*. I když jméno Jan bylo také velice rozšířené a ze zpráv Nového zákona jich známe několik, přece se můžeme opřít nejenom o nejstarší křesťanskou tradici, ale i o srovnání s jinými spisy Nového zákona, abychom bezpečně určili pisatele *Zjevení*. Je jím Jan — Ježíšův učedník — pisatel evangelia. Kniha pravděpodobně vznikla kolem roku 96 po Kristu, kdy byl Jan za pronásledování císařem Domiciánem ve vyhnanství na ostrově Patmos (Zjev 1,9).

K výše uvedeným stručným informacím o Novém zákonu ještě dodejme, že byl původně napsán řeckým jazykem, který se ovšem liší od klasické „homérovské“ řečtiny. Biblická řečtina se nazývá KOINÉ, což je odvozeno od původního názvu tohoto dialektu:

„koiné dialektos“ (obecný jazyk). Byl to jazyk, který vznikl po Alexandrovi, když nastalo velké stěhování a směšování řeckých kmenů, kdy na sebe začala působit i četná řecká nářečí. Vytvořil se nový jazyk, který měl přesnou mluvnickou stavbu a bohatou slovní zásobu. Tato řečtina byla misijním jazykem prvokřesťanské církve.

Nový zákon byl záhy křesťanskou církví zařazen do sbírky „Písem svatých“, protože jeho knihy byly od počátku právem považovány za inspirované Bohem. Oba zákony — Starý i Nový — hledí na Ježíše Krista. Starý v něm vidí svou naději a očekávání, Nový svůj vzor. A oba v něm mají svůj střed.

J. D.

(pokračování příště)

TÝROS

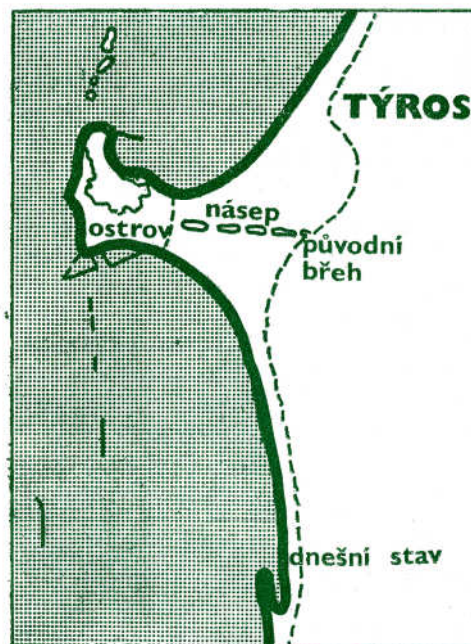
a

Ezechiellovo proroctví

Před odjezdem na Blízký východ jsem často přemýšlel o biblických proroctvích, která hovoří o fénickém městě Týru. Napjatě jsem očekával den, kdy konečně uvidím kdysi tak slavné přístavní město.

Dnešní stát Libanon pokrývá v podstatě území starověké Fénicie. Nejdůležitějšími městy kdysi bývaly Byblos, Sidon a Týros. Vůbec první cizí město, o kterém se zmiňují egyptské texty, je právě Byblos, odkud se do Egypta dováželo stavební dřevo převážně cedrové. Později vedoucí úlohu přebíral Sidon, ale brzy ji musel podstoupit Týru. Všechna tato kdysi důležitá města klesla dnes na úroveň bezvýznamných městeček. Hlavní město Libanonu Bejrút bylo za Féniciánů městem druhořadých.

Dřívější Sidon se dnes arabsky jmenuje Saidá. Má asi 12 000 obyvatel. Kdy si se tu vyrábělo sklo, plátno, purpurová barva a parfémy. Dnes je to typicky rybářské městečko. Na malém ostrůvku u pobřeží jsou zříceniny střešového hradu. Ze starověku se tu zachovalo jen velmi málo.

Týros leží asi 40 km jižně. Převážná část z osmi tisíc obyvatel jsou křesťané. V malém přístavu kotví jen rybářské čluny. Kdysi tu však kotvily největší obchodní lodě Féniciánů. Pozůstatky Týru z různých období jsou roztroušeny široko daleko. Z velkých budov starověku však zůstaly jen nepatrné zbytky. Podmořský výzkum v minulých letech odhalil, že původní fénický přístav byl na svou dobu obrovský.

Město bylo založeno zřejmě kolem roku 2000 před Kristem. Důležitou roli však začalo hrát až o tisíc let později. První král Týru, kterého známe jménem, byl Avibal. Byl to otec krále Chirama, přítele izraelského krále Šalomouna. Z bible se dovídáme, že Salomounovi pomáhal při stavbě jeruzalémského chrámu a při obchodních výpravách do Ofir (1 Král 5,13-18; 13,22).

Starověký Týros měl dvě části: hlavní a obydlená část města stála na pobřeží. Na malém skalnatém ostrůvku nedaleko břehu byly loděnice a opevněné přístavní sklady. V době nebezpečí a obležení obyvatelé města utíkali do pevnosti na ostrově. Plinius starší píše, že město na pevnině mělo hradby dlouhé 19 římských mil, což je asi 28 km.

Fénicií obchodníci byli podle tradice velmi bohatí. Jistě tomu odpovídal i vzhled jejich měst. Sláva a lesk této přístavní metropole poskytl proroku Ezechieli možnost přirovnání. Srovnává postavení tyrského krále s nádhrou a postavením, které měl satan v nebi před svým pádem (Ezech 28,16-17).

EZECHIELOVO PROROCTVÍ

První velkou zatěžkávací zkoušku Týros zažil v roce 586 před Kr. Babylónský král Nabuchodonozor se svými armádami dobyl a zničil Jeruzalém. Obyvatelé Týru se z toho radovali. Prorok Ezechiel jim z Božího pověření oznámil, že je stihne tentýž úděl: „...protože Týr o Jeruzalému říká: Dobře, je rozbit, on, vrata národů, otevřel se mi vstříc, naplním se tím, co je v troskách. Proto praví panovník Hospodina toto: Jsem proti tobě, Týre. Přivedu na tebe mnohé národy, jako když moře přivádí své vlnobití. Zničí hradby Týru, zboří jeho věže i prach z něho smetu a učiním jej holou skálou. Staneš se místem v moři, kde se suší síť. Hle, od severu přivádím na Týr Nabuchodonozora, krále babylónského, krále králů, s koni, vozy a jezdci a shromáždění početného lidu. Tvé dcery na poli povraždí mečem, zřídí proti tobě oblehací valy, navrší proti tobě násyp, postaví proti tobě pavézu,

Byblos — vykopávky z doby Féniciánů

beranem bude bušit do tvých hradeb, tvé věže rozmetá svou zbrojí. Ukořistí tvé jmění, uloupí tvé zboží, zboří tvé hradby a rozmetá i tvé skvělé domy. Tvé kamení, dříví i prach svrhnou do vod“ (Ezech 26,2-9,12).

Rok na to začala babylónská armáda obléhat Týros. Oblehání trvalo 12 let. Babylóňané úplně zničili celé město na pevnině. Nebyli však schopni dobýt přístavní pevnost na ostrově. Tam také utekla většina obyvatel. K dalšímu dobývání by potřebovali loďstvo, které však neměli. Proto uzavřeli s týrským králem smlouvu. Týros uznal svrchovanost Babylóňanů, trpěl přítomnost dohlížejícího úředníka a spokojil se s omezenou samostatností. Během následujících 240 let Týros střídavě vzkvétal a upadal. Po Babylóňanech přišli Peršané, ale město si vždy udrželo určitou nezávislost. Výhodná poloha a výborné loďstvo dávalo týrským dostatek prostoru k pohybu a přinášelo velké zisky v oblasti celého Středomoří.

ZÁSAH ALEXANDRA

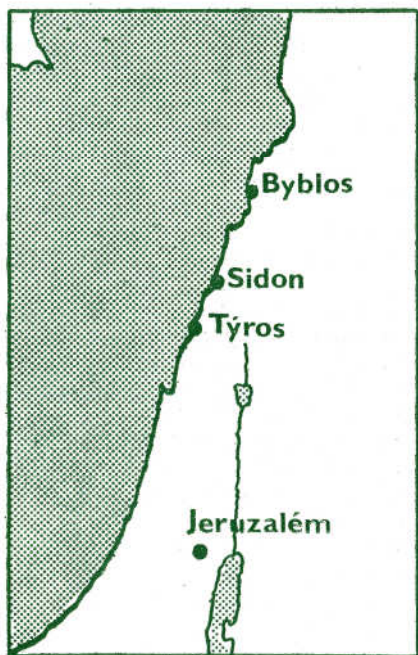
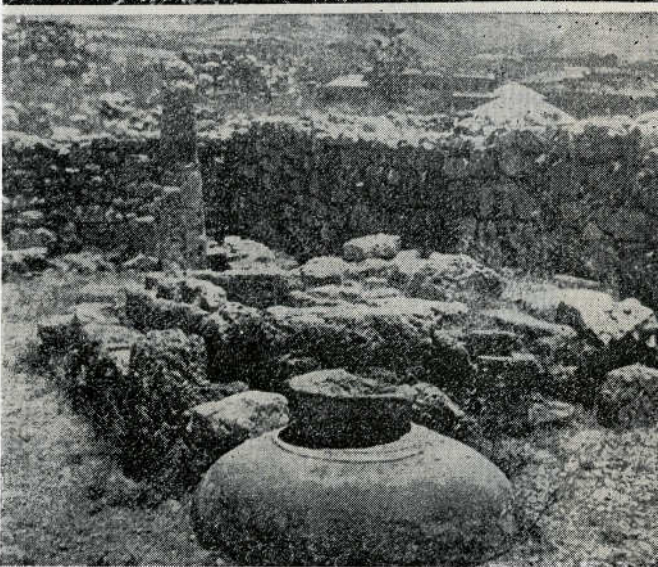
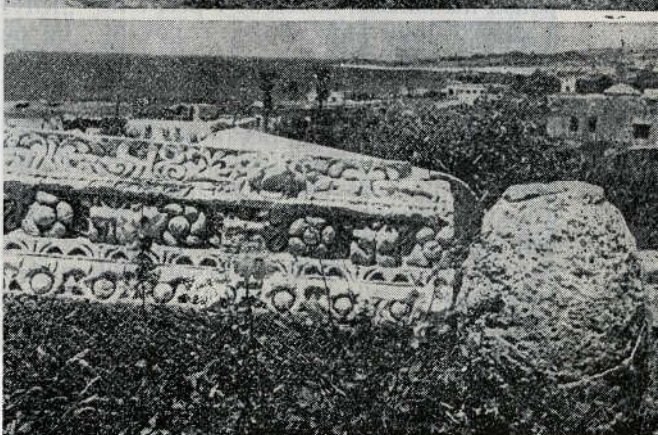
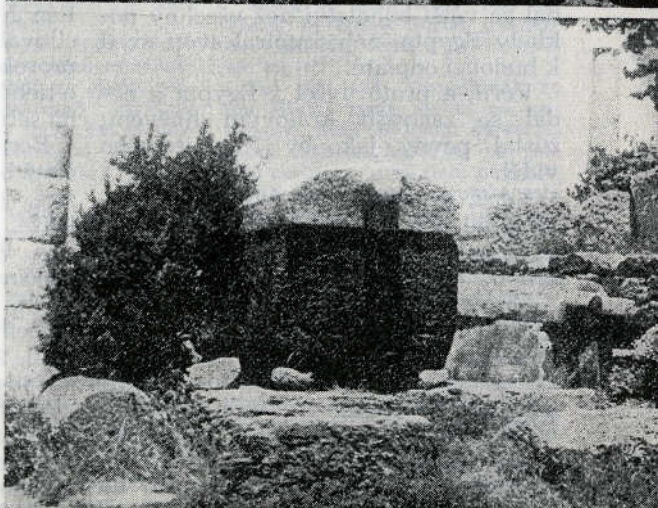
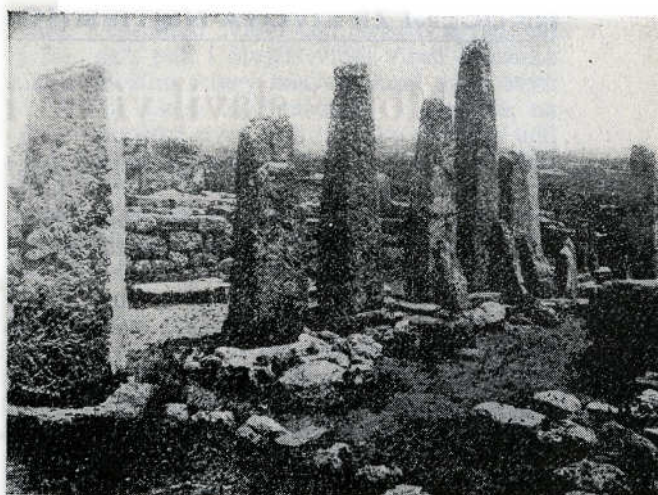
Roku 333 zvítězil v bitvě u Issu Alexandr Makedonský nad perskými armádami. Převzal všechny perské državy v Sýrii a Fénicii. Pouze obyvatelé Týru se odmítli pokorit. Brzy se však přesvědčili, že mají mocnějšího nepřítele, než předpokládali. Makedonská armáda oblehla město. Alexandr ovšem nemínil ztrácet čas a opakovat chyby Nabuchodonozora. Jakmile se dostal před město a zjistil, že obyvatelé jsou v pevnosti na ostrově, nechal nasypat spojující hráz z pevniny až k ostrovu. Hráz byla 60 metrů široká a téměř 600 m dlouhá. Ke stavbě byly použity sutiny města a hradeb na pevnině. První útok se nezdařil. Teprve druhý útok za podpory loďstva přinesl úspěch. Oblehání trvalo celkem 7 měsíců. Třicet tisíc obyvatel bylo prodáno do otroctví. Dalších deset tisíc padlo v boji nebo bylo popraveno.

Moře svým působením poněkud zmenšilo původní ostrov. Zároveň se však původní hráz usazováním naplaveného písku rozšířila až na šíři původního ostrova, přibližně 450 m. Ostrovní pevnost byla vystavěna znovu. Za Římanů tu byl dokonce znovu přístav. Rozvoj města definitivně ukončily muslimské výboje raného středověku.

Naplnilo se skutečně Ezechiellovo proroctví, že město bude jednou provždy zničeno?

Proroctví předpovídalo, že Nabuchodonozor město zničí. To se splnilo. Dále je předpověděno, že město bude smeteno do moře. To se přesně naplnilo za Alexandra Makedonského. Prorok měl jistě na mysli město ležící na pevnině, nikoli však přístavní a obchodní pevnostku na ostrově. Proroctví o zničení města, které stálo na pevnině, se naplnilo přesně. Veškeré zbytky a sutiny města použil nepřítel ke stavbě násypu. Alexandrovi vojáci odklídili zbytky původního města tak důkladně, že dnes už není ani možné určit, kde vlastně původní Týros stával. Archeologové vypracovali několik verzí, avšak ani jednu nelze beze zbytku dokázat. To, co nacházíme v celé oblasti, jsou většinou zříceniny staveb z pozdějších dob.

Pokud jde o město Týros na pevnině, naplnilo se Ezechiellovo proroctví doslova. Na ostrov toto proroctví však nemůžeme vztahovat. V pozdější době sice vznikla na ostrově důležitá námořní pevnost, avšak za dnů proroka Ezechiele měl ostrov zcela podřadný význam a byl jen malou částí obchodního města na pevnině. Výsledky bádání staré historie a závěry, k nimž dospěla archeologie, nijak neodporují biblickým zprávám. Naopak, potvrzují je.

Mojžíš slavil vírou hod Beránka

MILOSLAV ŠUSTEK

Mojžíšův život byl život víry, lásky a trpělivosti. Ve všech dosavadních zkušenostech, které jsme postupně sledovali, se opravdu osvědčil jako muž víry, jak o tom vydává krásné svědectví epistola Židům 11,24-28:

„Mojžíš věřil, a proto když dospěl, odepřel nazývat se synem faraónovy dcery. Raději chtěl snášet příkoří s Božím lidem, než na čas žít příjemně v hříchu; a Kristovo pohanění pokládá za větší bohatství než všechny poklady Egypta, neboť upíral svou mysl k budoucí odplatě.

Věřil, a proto vyšel z Egypta a nedal se zastrašit královým hněvem; zůstal pevný, jako by Neviditelného viděl.

Věřil, a proto ustanovil hod beránka a dal pokropit dveře jeho krví, aby se zhoubece nemohl dotknout prvorozených.“

Vírou tedy nejen pohrdl časnými výhodami Egypta a směle hájil Boží zájmy před egyptským králem, ale vírou také ustanovil dle Božího příkazu slavnost beránka, která měla hluboký význam pro národ izraelský a pro lid Boží všech dob. On, který čtyřicet let pásal beránky a ovce na poušti madiánské, naučil se v péči o ně a pozorováním jejich života a povahy oné potřebné vůdcovské ctnosti, totiž tichosti. Ve škole pokory na poušti měl čas přemýšlet o charakteru Mesiáše, kterého i on toužebně očekával. Nyní po těžkých zkouškách trpělivosti, kdy hájil zájmy Boží věci před nestálým a zatvrzelým faraónem a když Egypt měl být navštiven poslední ranou, Bůh mu dal zvláštní příkaz o slavení hodu beránka.

Hospodin nařídil, aby oné noci, kdy měl národ izraelský vyjít z Egypta, byl v rodinách zabit beránek. Toto tiché zvířátko je předobrazem Pána Ježíše Krista, který praví: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce“ (Mat 11,29). Apoštol Pavel praví o něm: „Byl obětován náš velikonoční beránek, Kristus“ (1 Kor 5,7). Jan Křtitel vydal o něm radostné svědectví: „Hle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa!“ (Jan 1,29) V knize Zjevení se více než v kterékoli jiné knize bible opakuje označení „Beránek Boží“.

Beránek měl být *jednoroční*, v plné síle. I Pán Ježíš se obětoval v nejlepším mužném věku na dřevě kříže za naše hříchy. Zvířátko muselo být *bez vady*, neboť mělo symbolizovat nevinného Syna Božího. Nejlépe vystihl Ježíšův tichý a obětavý charakter prorok Izaiáš slovy: „Byl v opovržení, kdekdě se ho zřekl, muž plný bolesti, zkoušený nemocemi, jako ten, před nímž si člověk zakryje tvář, tak opo-

vržený, že jsme si ho nevážili... Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni. Všichni jsme bloudili jako ovce, každý z nás se dal svou cestou, jej však Hospodin postihl pro nepravost nás všech. Byl trápen a pokořil se, ústa neotevřel; jako beránek vedený na porážku, jako ovce před stříhači zůstal němý, ústa neotevřel“ (Iz 53,3-7). Pán Ježíš při svých kázáních nejraději citoval Izaiáše, protože ten nejjasněji prorokoval o Mesiášově utrpení — o tichém, trpícím Beránkovi, který vzal na sebe naše nepravosti.

Beránek musel být upečen na ohni, čímž bylo ukázáno na utrpení Pána Ježíše, který byl poslušný až do smrti kříže. Hněv Boží je jako oheň zlořečenství. Platilo pro hříšného člověka, ale spočinulo na Kristu. Písmo praví: „Ten, kdo byl pověšen, je zlořečený Bohem“ (5 Moj 21,23). Mojžíš také nařídil, že beránkovi *nesmí být zlámána žádná kost*. Tím byla naznačena nezlomená síla Ježíše Krista. Také doslova mu nesměly být polámany kosti, když zemřel na potupném kříži. Evangelista Jan podává o něm zprávu: „Když přišli k Ježíšovi a viděli, že je již mrtev, kosti mu nelámali, ale jeden z vojáků mu probodl kopím bok“ (Jan 19,33.34). Žalmista rovněž vydává svědectví: „Ochraňuje všechny jeho kosti, nebude mu zlomena ani jedna“ (Žalm 34,21).

Mojžíš dále nařídil: „Potom vezměte svazek yzopu, namočte jej v misku s krví a krví z misky potřete nadpraží a obě veřeje. Ať nikdo z vás až do rána nevychází ze dveří svého domu. Až Hospodin bude procházet zemí, aby udeřil na Egypt, uvidí krev na nadpraží a na obou veřejích. Hospodin ty dveře pomine a nedopustí, aby do vašeho domu vešel zhoubece a udeřil na vás. Dbejte na toto ustanovení“ (2 Moj 12,22-24). Pomazání krví nade dveřmi a na veřejích ukazuje, že věřící se musí připravit na smíření, kterého se nám dostalo skrze Spasitele. Podobně jako miska obsahovala krev beránka, tak i věčná Boží smlouva obsahuje zásluhu Kristovy smrti. Víra pak je tím *svazčákem yzopu*; skrze ni si přivlastňujeme Boží zaslíbení. Pomazání veřejí svědčí o tom, že máme veřejně vyznávat svou víru v Ježíšovu mocnou krev. Krví bylo pomazáno místo nade dveřmi a veřeje, nikoli však práh. Apoštol napomíná, aby snad někdo „krev smlouvy Syna Božího nepošlapával“ (Žid 10,29). Je to vzácná krev. Krev beránka velikonočního chránila izraelity před hubícím andělem. Jestliže krev Kristova skropí naše svědomí, budeme uchráněni před hněvem Božím a před druhou smrtí.

Slavnostní *jedení beránka* bylo také předobrazné. Lid se neměl pouze na něj dívat, ale měl jím být nasycen. Tak i my musíme být Kristem duchovně nasyceni, mít z něho duchovní sílu, mít potěšení a uspokojení v něm, podobně jako nás uspokojuje zdravý a chutný pokrm. Beránek musel být sněden celý. Ti, kteří chtějí být Kristem nasyceni, musejí ho přijmout celého. Musejí přijmout Krista a jeho jho, Krista a jeho kříž a potom také Krista a jeho korunu. Apoštol Pavel se táže: „Je snad Kristus rozdělen?“ (1 Kor 1,13). Beránka museli izraelité sníst *ihned*; nesměli nic nechat do rána. Písmo praví: „Uslyšíte-li *dnes*, jeho hlas, nezatvrzujte svá srdce!“ (Žalm 95,7). Dnes jej musíme přijmout za svého Spasitele, dříve než bychom usnuli spánkem smrti. Izraelité museli mít bedra přepásána, obuv na nohou a hůl v ruce; museli být ve stavu *přípravy na odchod*. I my setřeme ze sebe jho světského Egypta, jho otrokáře faraóna, jeho hříchu, budme ochotni pro Krista se všeho vzdát a jít za jeho hlasem.

Beránka měli jíst s *hořkými bylinami*. Tím si měli připomínat hořkost otroctví. My pak se máme sytit Kristem se zkroušeností srdce při vzpomínce na naše staré hříchy, na dobu, kdy jsme byli otroky svých žádostí. Tato zkroušenost srdce způsobí, že nám bude Kristus sladší nad všechno, co může skýtat svět a že se nám hřích stane hořkým a odporným. Když pak život přinese s sebou nejednu hořkost, Kristus nám ji učiní příjemnou svou milostí.

Při této příležitosti měli izraelité jíst *nekvašené chleby*. Výborný výklad k tomu dává apoštol Pavel v 1 Kor 5, 6-8: „Nevíte, že trocha kvasu všechno těsto prokvasí? Odstraňte starý kvas, abyste byli novým těstem, vždyť vám nastal čas nekvašených chlebů, neboť byl obětován náš velikonoční beránek, Kristus. Proto slavme velikonoce ne se starým kvasem, s kvasem zla a špatnosti, ale s nekvašeným chlebem upřímnosti a pravdy.“

Mojžíš přijal vírou od Hospodina všechna nařízení týkající se beránka a chování lidu v onu velikou noc, kdy měli vyjít navždy z Egypta. Tento tichý Boží služebník věděl, že lid izraelský, který byl čtyři sta let v otroctví, a v mnohém se přizpůsobil pohanskému prostředí, musí být vychováván postupně a velké duchovní pravdy musí přijímat v symbolických úkonech a obřadech. Vyjít Izraelců z Egypta bylo něco ojedinělého v dějinách. Bůh, který vydal později za hromu a blesku svůj věčně závazný zákon na Sinaji, představuje se svému lidu jako historický Bůh, který učinil neslýchanou věc. On praví: „Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, já jsem tě vyvedl z egyptské země z domu otroctví“ (2 Moj 20,2).

Mojžíš šel vírou vpřed. Už toho hodně prožil. Bylo za ním čtyřicet let školy na dvoře faraónově, doba z jedné strany pohodlná, ale na druhé straně

plná zápasů o věrnost Bohu Stvořiteli v pohanském modloslužebném prostředí. Bylo za ním i dalších čtyřicet let školy trpělivosti u oveček na poušti. Měl za sebou tvrdý kurs, když chodil s Áronem k faraónovi a prožíval radost, když faraón po těžkých ranách se podřídil Bohu; pak prožíval znovu zklamání, když faraón zase zatvrdil své srdce. Vzpomínal na trpká zklamání,

která prožil u svého vlastního lidu, který neměl dost trpělivosti, když faraón vyhrožoval a otrockou službu izraelitů učinil ještě nesnesitelnější.

Mojžíš vírou slavil velikonoce. Hluboce přemýšlel o jejich významu a cítil, že beránek bude mít stále větší a hlubší význam pro Boží lid. Byl Božím prorokem a jako muž obdařený prorockým darem viděl do budoucna. Jestliže

Abraham „viděl den Kristův a radoval se“, pak i Mojžíš viděl vírou Beránka Božího, který nás vykoupil svou krví. Ve všech zkušenostech v Egyptě, na poušti i nyní Bůh ho jako proroka učil tichosti, pokoře, lásky a trpělivosti Beránka Božího. Mojžíš sám byl v celém svém životě pěkným předobrazem tichého Božího Syna, jak ještě uvidíme v dalších úvahách z Písma.

PODVEČER ŽIVOTA

„Jak rychle ta léta ubíhají! Připadá mi, jako by to bylo věčra, co jsem věšela na sluníčko plenky a pomáhala našim malíčkým při jejich prvních krůčcích. Teď už všichni dávno vyhlédli z hnízda, mají už sami děti a já jsem mezitím zestárla. Jak to, že to tak rychle uběhlo?“ Tak mluví mnohá matka a s jistotou obměnou i otec, když se stáří přiblížilo na dosah ruky. Jdou se dokonce poradit k lékařům, protože nemohou pochopit a přijmout skutečnost, že mládí je pryč a nyní jsou na předělu života.

Matka se cítí doma opuštěná, všude je ticho a snadno jí přepadne smutek. A otec, kdysi tak uznávaný a nepostradatelný pracovník, každý den zjišťuje, že ho mladí lidé pomalu a nenápadně odsunují stranou. Dokonce už vidí nedaleko den, kdy bude odcházet ze zaměstnání, snad s několika papírovými nebo i jinými uznáními. Kdo by se tedy divil, že se dostává různé potíže, snad i pomine chuť k jídlu nebo spánek, mysl je stále smutnější a chůze se zdá těžkopádnější? Ano, najednou je to tady — a kolo dějin nelze otočit zpět.

Musí být stárnutí doprovázeno takovými nepříjemnými příznaky? Kdosi řekl: „Život ve stáří může být a dokonce by měl být čím dál tím hezčí a bohatší, rozhodně však nebude snadnější.“ Dostávají se různé potíže, které život člověka ztěžují.

Nikdo nepopsal lépe tělesné změny, které nepříjemně narůstají s přibývajícím věkem, než moudrý král Šalomoun. Na léta, „která se člověku nelíbí“, používá obrazné přirovnání. V Písmě čteme: „V ten den, kdy se začnou třást strážcové domu (tě-

lo, totiž ruce a nohy) a mužové zdatní se zkrví (nohy, které zeslábnu) a mlecí nechají práce a bude jich málo (zuby), ty, kdo hledí z oken, obestře temnota (oči), zavrou se dveře do ulice a ztíší se hlas mlýnka (sluch již tak neslouží) a vstávat se bude za šveholu ptactva (lehký spánek) a všechny zpěvy budou znít přidušené (hlas starých lidí ztrácí sílu). A člověk se bude bát výšek a úrazů na cestě (strachuje se chůze v dnešním provozu). A rozkveté mandloň (vlasy pomenáhlu dostávají stříbrnou barvu), takže i kobylika těžká bude (kdysi hbitý člověk jde sehnuty jako pod břemenem). A poruší se žádost a člověk se vydá do domu věčnosti (zaměstnává se myšlenkou na smrt)“ (Kaz 12,3-5).

Avšak i pro zdravotní stav ve stáří platí ověřená zásada, že předcházet je lepší než léčit. Mnozí lidé zapomínají připravit se na nezadržitelné změny v těle a nepřizpůsobí svůj jídelníček věku. Neměl by každý pochopit, že strava má vypadat jinak, když je tělesná činnost přerazena na klidnější a pomalejší chod? Věhlasný vynálezce Edison připisoval svou výkonnost v pokročilém věku zdrženlivým zvykům svých předků, svým dobrým zděděným vlohám a vlastnímu střidnému způsobu života. Když se ho na to tážali, odpovídal: „Své zdraví si udržuji dietou. Lidé příliš mnoho jedí a pijí. Kdyby lékaři místo léků předepisovali dietu, zmizely by potíže normálního člověka. Polovina lidí u nás je neustále přesytná. Dieta je tajemství mého zdraví.“

Jeden devadesátiletý se vyjádřil takto: „Žiji-li déle než

ostatní lidé, je to proto, že jsem byl ochoten být moudřejší než ostatní. Vezměme například jídlo. Většina lidí jí to, co mají rádi. Já jím jen to, co má rádo mne. Je mnoho věcí, které mám rád, ale nedotknu se jich. A důsledkem toho stroj pracuje, aniž bych na něj myslel.“

Někdo jiný řekl: „Kdo v mládí prohřívá noci v lehkomyšlnostech nebo probdí ve starostech, ztrácí nepozorovaně čtvrtinu svého života a když jiní dosáhnou zralého mužného věku, je on už stařec duchem i chováním.“

Devadesátiletý navštívil v den jeho narozenin reportér a slyšel od něj následující větu: „V prvních padesáti letech se staral o svůj žaludek, v dalších padesáti letech si žaludek tuto péči odplatil.“

Také staří může být pěkné a slunečné, když se na ně připravíme. Mnoho lidí jedná však jako král, o němž vám budu vyprávět. Na svém zámku měl šaška. Čas od času jej k sobě pozval, aby se pobavil jeho vtipem. Šašek však nebyl hlupák. Svými jedinečnými nápady, zpěvy, říkankami a vtipem dokázal alespoň na nějakou dobu rozehnat temné mraky královny mysli. Jednou dostal od krále zlatý zvonec jako uznání za svůj neutechající humor. Při předávání daru král šaškovi řekl: „Tento dar at je ti dokladem toho, jak si tě cením a jak jsi mi milý. Patří ti do té doby, než se setkáš s větším nebo lepším šaškem než jsi ty; pak mu můžeš zlatý zvonec předat.“

Když jednou ráno dvorní šašek vstoupil do královny komnaty, uviděl krále velmi zarmouceného. Byl nemocný a již delší dobu byl upoután na lůžko.

„Musím jít na dalekou cestu,“ říká král, „ale nejsem na ni připraven.“

„Věděl jsi dávno o této cestě?“ tážal se šašek.

„Ano, není to pro mne žádná překvapení.“

Šašek se tážal dále: „Tak tys věděl, že budeš muset podniknout dalekou cestu a nepřipravil ses na to?“

Pak mu král vysvětloval, že mu lékaři řekli, že se už neuzdraví. Musí se vydat na cestu, která čeká na každého, na velkou cestu, ze které není návratu. Šašek byl smutný, protože měl svého pána velmi rád. „Můj pane králi, musím ti rychle přinést zlatý zvonec. Jsi větší blázen než já. Muž, který ví o tak velké cestě a vůbec se na ni nepřipraví, je určitě větší blázen než já.“

Tento král má mnoho následovníků. Jednají právě tak nerozumně jako on. Nepřipravují se na pozdější léta a ještě méně na onu „velkou cestu“.

Mnozí staří lidé se cítí osamělí a opuštěni. Nemuselo by tomu tak být. Rozhodně nemuselo, kdyby se už dříve neuzavřeli jen sami pro sebe. I když zdůrazňujeme, že rodina musí tvořit svatý kruh, nemůžeme tím onen nešťastný rodinný egoismus, který mnohde převládá. Svatý kruh, který uzavírá rodinu, nesmí mít formu sobecké buňky, kde žije každý jen sám pro sebe. Rodinné svazky jsou požehnáním jen tehdy, když se v rolně pěstuje smysl pro všeobecné blaho. Často je rodina místem, kde se pěstuje kult vlastní rodiny, kde bují sobectví v té nejhorší formě.

Nechceme vychvalovat ani přivolávat doby, kdy rodiny žily tak blízko vedle sebe, že si příliš viděly do talíře, že přesně

věděly, co mají k obědu ti vedle a vzájemně byly zasvěceny do všech důvěrností. Přátelství, které nerespektuje soukromý život v domově a čas bližního, končí příliš často hádkami a hlubokou nenávistí. Je však třeba být dobrotivý a shovívavý, nebýt netečný k životu bližního, souseda a přítele. Potřeba klidu a samoty je pochopitelná a oprávněná. Nesmí tím však být přehlušen pocit odpovědnosti k jiným lidem, protože jinak se lidé cítí osamělí. Není mezi nimi nic, co by je pojilo.

Rodinné sobectví rodině škodí. Především tím trpí děti, chodíme-li nevšímavě kolem cizí bolesti a utrpení. Jejich vnitřní život, který má většinou sklon k dobrému, zakrňuje a konečně se zalkne vlastním sobectvím. Ať se nikdo nedomnívá, že členové rodiny si budou vzájemně pomáhat a sloužit, když to nedělají mimo rodinu. Sobectví a sebeláska ničí společné rodinné štěstí právě tak, jako vnitřní život každého člověka. Tam, kde jsou lidé ochotni vzdát se vlastního pohodlí a vlastních přání, protože je láska pudí k tomu, aby

ztišili cizí, nezaviněnou bídu a prokázali skutky lidského dobrodiní, tam se vrátí zpět bohaté pozeňání do čtyř vlastních zdí a obšťastní jejich obyvatele. Pak nebudou osamělí a zahorklí lidé, kteří se již nemohou dočkat dne, kdy zavřou navždy oči a rozloučí se s „prokletým“ a zlym svě-

tem, na který se dívají jen přes černé brýle.

Nezapomeňme projevovat také pravé pohostinství. Nemyslíme tím na ona pozvání, která platí jen určitému okruhu lidí, kteří nás na oplátku zas pozvou k nim. Existuje tolik mladých lidí, kteří nemají pořádný do-

mov, a právě proto jsou dvojnásob vystaveni pokušením naší doby. Často by mohla být zadržena moc zla, kdyby se našli stateční lidé, kteří mají radostný a silný plamen v rodinném krbu a otevřeli dveře svého domova a snad aspoň jeden den v týdnu k sobě pozvali takové mladé lidi. Mohli by společně číst dobré a napínavé knihy, hrát hezké hry nebo diskutoval o problémech, které zajímají obě strany.

Ten, kdo ve svém životě rozžíval vždy lásku, nepřestane ani tehdy, když už děti „vyletí z hnízda“. Naopak, teď mu zbude čas, aby uskutečnil to, na co dříve čas nebyl. Teď může psát až do omrzení dopisy svým přátelům. Dopisy tak velice obohacují život, když jsme zvyklí se dívat na to, co je pěkné a hodnotné. Jakou změnu a radost do rodiny přináší listonoš tam, odkud se odesílá dobrá pošta. Místo toho, abychom se cítili osamělí, máme teď čas navštívit a potěšit smutného a osamělého člověka, nebo napsat povzbuzující dopis nemocnému a prozářit jeho večer života.

TĚLO - CHRÁM DUCHA

léčebné PŘÍRODNÍ PROSTŘEDKY už zastaraly?

Přírodní prostředky povzbuzují právě tuto ochrannou schopnost organismu zárodky nemoci ničit nebo lokalizovat.

Přírodní léčebné prostředky nejsou účinné pouze při léčení nemocí, ale předcházejí nemocem tím, že posilují obranyschopnost organismu, pokud je používáme pravidelně. Povzbuzují každý orgán našeho těla k činnosti, propůjčují mu novou svěžest a energii a chrání před chronickou únavou. Žel, že lidé někdy používají při ošetřování nemocných takové způsoby léčení, které nejsou ani přírodní ani vědecké a prohlašují je také za přírodní léčebné prostředky. Právě přírodní léčebné prostředky jsou: čistý vzduch, sluneční světlo, střídmost, odpočinek, pohyb, správná výživa, používání vody a důvěra v Boží moc. Tyto prostředky můžeme používat v našich domovech, aniž bychom k tomu potřebovali nějaké zvláštní vybavení. Mám za to, že každá žena a matka zná léčivé prostředky přírody a že je umí používat v případě nemoci. Snad to vyžaduje trochu studia a námahy, ale vyplatí se to.

Zaměříme se teď na každý jednotlivý léčebný prostředek zvlášť a pozorujme, jak by nám mohl pomoci, abychom si posílili zdraví a předcházeli nemocem.

ČISTÝ VZDUCH

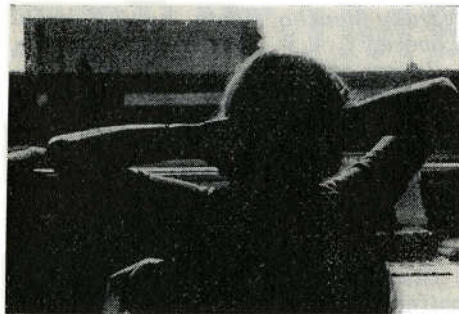
Čistý vzduch je pro dobré zdraví životně důležitý. Abychom plně využili přednost čistého vzduchu, k tomu musíme sledovat správné držení těla a zhluboka dýchat. Hluboké dýchání čistého vzduchu umožní, aby se hemoglobin (červené krevní barvivo) nasýtil kyslíkem. V důsledku toho dojde k lepšímu zásobování celého těla kyslíkem. Téměř každý chemický proces v těle potřebuje ke svému průběhu kyslík. Čím více kyslíku dodávají krvinky tkáním, tím lépe pro naše zdraví. Čerstvý vzduch, který jsme vdechli hlubokým dýcháním, zvětší naši energii a radost ze života pro celý den. Je to jistě dobrý návyk nejméně pětkrát se každé ráno u otevřeného okna zhluboka nadechnout. Kdo začíná svůj den s takovou zásobou kyslíku, předchází únavě v práci. Čerstvý vzduch působí blahodárně i v pokoji nemocného. Tam, kde se dostatečně nevětrá, hromadí se kysličník uhličitý, a ten zase zpětně otravuje celé tělo. Pak nás bolí hlava, jsme malátní, někdy se nám chce i zvracet, cítíme se unavení.

Je stále dost lidí, kteří mají strach z „jedovatého“ nočního vzduchu a neodvažují se během spánku mít otevřené okno. Noční vzduch, který je pročištěn rosou, je to nejvhodnější, co vůbec můžeme dýchat. V každé ložnici by mělo být v noci otevřené okno.

SLUNEČNÍ SVĚTLO

Sluneční světlo má schopnost ničit bakterie a zárodky nemocí. Ozařování pokožky sluncem posiluje tělo. Vzpružující působení je pravděpodobně dáno ultrafialovými paprsky slunečního světla. Tyto paprsky povzbuzují především krvetvorné orgány a zabraňují tak chudokrevnosti. Sluneční světlo blahodárně působí i na kožní nemoci. Je-li kůže ozařena sluncem, tělo si vy-

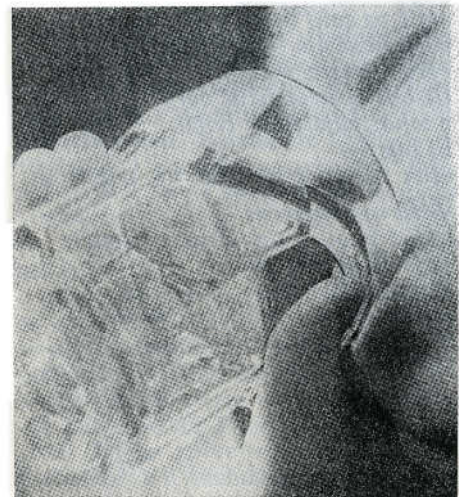
Dnes můžeme koupit mnoho různých léků vyrobených chemickou cestou. Někdy jim lidé připisují až zázračné účinky. A tak mnohý člověk dospěl k názoru, že přírodní léčebné prostředky už zastaraly. Přesto však tyto léčebné prostředky mají v lékařství stále významnou úlohu a budou mít i v budoucnu. Moderní lékařská věda ví, že nové „zázračné prostředky“ vyrobené chemicky a přírodní léčebné prostředky se vzájemně doplňují. Použijí-li se společně, přináší lepší výsledky, než když jsou uplatňovány jednotlivě. Všechny moderní léčivé prostředky počítají s tím, že tělo má schopnost ničit choroboplodné zárodky.

rábí vitamín D, který je velmi důležitý pro tvorbu a zesílení kostí. Chrání děti před krivici. Ultrafialové paprsky mají schopnost usmířit léčení ran. Ve své praxi jsem se setkal s pacienty, kteří měli vředy a vyléčili se tak, že postižená místa vystavovali slunečnímu světlu. Ultrafialové paprsky pomáhají rovněž při léčení kožní nemoci zvané lupenka.

STRÍDMOST

V civilizovaných zemích je největším zdravotním problémem nadměrná váha. To jen dokazuje, že lidé nehledí na strídmost v jídle. Je zjištěno, že obyvatelé civilizovaných zemí přijímají v průměru o třetinu více kalorií, než kolik potřebují ke své práci a k činnosti svého organismu. Naše strava má být správně vyvážená, aby sloužila k upevňování zdraví. Ale i správná strava může škodit, když jí sníme přespříliš. Statistiky pojišťoven zabývající se životními pojistkami ukazují, že lidé, kteří mají váhu slabě pod normál, žijí déle a jsou méně nemocní než ti, kteří v jídle neznají omezení. Samozřejmě, strídmost znamená umět držet míru ve všech věcech, nejen v jídle. Je třeba znát míru v pohybu, práci, rekreaci a zábavách. Dnes skoro v každé rodině mají televizi. Tam, kde televize hraje celé odpoledne až do noci, hrozí nebezpečí podráždění nervového systému a nervového vyčerpání. Například: Paní X Y přivedla svou dcerku do ordinace, abych ji důkladně prohlédl, protože se jí zdá nervozní a předrážděná. Ztratila chuť k jídlu, ve škole špatně prospívá. Při rozhovoru s matkou jsem zjistil, že dcerka prosedí denně před obrazovkou televize 4—5 hodin.

Poradil jsem mamince, aby tomu zamezila. Místo toho jsem jí rozvrhl denní program, ve kterém byl patřičný pohyb i odpočinek. Jedině těmito jednoduchými prostředky se všechno urovnalo. Výkony ve škole se zlepšily a dcerka se přestala nervózně a podrážděně chovat. Předráždění některého smyslového orgánu je škodlivé a zmenšuje odolnost těla vůči nemoci. Ve všech životních projevech musíme zachovávat strídmost, chceme-li si utužit zdraví.

ODPOČINEK

Naše moderní civilizace nejvíce zanedbává odpočinek jako léčebný prostředek. Pro zdravého člověka je odpočinek důležitý, ale dvojnásobně důležitý je pro člověka nemocného. Odpočinek umožňuje tělu, aby se zbavilo odpadových produktů, obnovilo opo-

třebované buňky a svalovou tkáň. Uschopňuje mozek, aby jasně pracoval. Je absolutně nutný pro dobré zdraví. Měli bychom proto spát každou noc nejméně 8—10 hodin. Snad si teď pomyslíme, že tolik odpočinku ani mít nemusíme, že je to zbytečně mnoho. Ale kdo se v mladších letech prohřešuje proti těmto zásadám, ten na to později dopláci. Někomu se snad může zdát, že v mládí tolik spát nemusí, ale až překročí svých 45 let, nedostatek odpočinku z mládí se začne projevovat v ner-

vovém systému a také i v jiných orgánech těla. Pozorujeme-li, že se blíží nějaká nemoc, třeba nachlazení, můžeme tělu pomoci překonat nemoc důkladným odpočinkem. Odpočinek je tedy důležitý činitel přírodní léčby.

MUDr. J. S.

(dokončení příště)

VY SE PTÁTE my odpovídáme

APOKRYFY

Rád bych se dozvěděl některé základní informace o apokryfech. E. K.

Apokryfy (řecké apokryfos znamená skrytý) jsou písemnosti, které se nacházejí v pozdějších vydáních Septuaginty (překlad Starého zákona do řečtiny z 3. století před Kr.) a ve Vulgátě (překlad bible do latiny z přelomu 4. a 5. století po Kr.), avšak nenalézají se v původním hebrejském kánonu Starého zákona.

Je to těchto třináct knih a roztroušených veršů: První a Druhá kniha Ezdrášova, Tobáš, Judit, přídavky ke knize Ester, Moudrost Salomounova, Moudrost Ježíše, syna Sirachova, Báruch, List Jeremiášův, přídavky ke knize Danielově, Modlitba Manassesova, První a Druhá Makkabejská. Tyto knihy vznikly v posledních dvou stoletích předkřesťanské éry a některé snad i v 1. století po Kristu; tedy častokrát velmi dlouho po popisovaném ději.

Apokryfy nepřijímáme jako knihy směrnaté pro naši víru a praktický život. Židovský kánon je neobsahoval a Ježíš Kristus

z nich nikdy necitoval. Křesťanská církev je dlouho nepokládala za závazné a směrdatné pro svou víru. Teprve na Tridentním koncilu roku 1546 je přijala katolická církev ze „deuterokanonické“, tedy druhotné kánonické, avšak bez První a Druhé Ezdrášovy a Modlitby Manassesovy. Přitom ale mezi protestanty byly apokryfy i nadále považovány za neinspirované. Nekladli je na stejnou úroveň jako ostatní knihy Starého zákona. Proto protestanté povětšinou nezařazovali apokryfy do jednosvazkových biblí.

V samostatných apokryfech nacházíme důvody pro jejich odmítnutí. Učí v rozporu s kánonickými částmi bible některé bludné pravdy. Tak například: píší o modlitbách a obětech za mrtvé (2 Mak 12,41—45). Mají tendenci vyvyšovat vnější projevy náboženství. Almužny a skutky prý usmíří hřích a přinesou odměnu (2 Ezdr 8,33; Tob 12,9; Moudrost Ježíše 3,14). Kniha Tobáš uvádí směs zbožnosti, folklóru a magie. Dábel je odehnán obětí rybího srdce a jater (8,1-3) a slepota je odstraněna rytím žluči (2,3,9; 6,10; 11,7-15). V knize Judit jako by Bůh schvaloval podvodné jednání. Moudrost Salomounova zase učí falešnému platónskému názoru na lidskou duši, což je v rozporu s biblickou pravdou (8,19,20; 9,15).

V očích věřícího člověka mají apokryfy tuž hodnotu jako jiné lidské dílo. Je ovšem pravdou, že nám pomáhají přiblížit údobí mezi Starým a Novým zákonem, dobové názory a historii. V žádném případě však nejsou příkladem pro naše chování a ještě méně podkladem pro naši víru. -mž-

O mé zahradě

Jsou věci, které mi velmi imponují. Ráda bych je blíže poznala a věnovala se jim. Ale tady na zemi už mi na ně nezbude dost času. Netrápí mne to. Budu se jim moci věnovat celé roky věčnosti; v plné radosti využívat nepředstavitelné možnosti práce, poznání a tvoření.

Ale něco zde ještě musím stačit. Je to něco, na co by v nebi bylo už pozdě.

Mám tady zahradu. (I vy máte takovou.) „Hospodin Bůh uvedl člověka do zahrady v Edenu, aby ji obdělával a střežil“ (1 Moj 2,15).

Je mi svěřeno prostředí, v němž žiji. Kolik proměn se děje v mé zahradě! Často se na to jen překvapeně dívám. A pak si říkám, o kolik proměn více by se stalo, kdybych na té zahradě více pracovala. Kdybych dovolila, ať se dějí

zázraky nového života, nových květů a ovoce.

Jenom začít! Vše se mění pod rukama. Utajený život čeká na můj dotek, na mou pomoc a zájem.

Kdybych častěji vysekala nepotřebné křovi — mohl by „vát větříček půlnoční; větříček polední by provál mou zahradu a její rozkošné ovoce“ by dozrálo (Pis Šal 4,16).

Čtu si někdy o Izaiáši. Ten věděl, co potřebuje jeho zahrada — jemu svěřený Izrael. „Potěšujte, potěšujte lidu mého...“ (Iz 40,1). Tak to zkouším. A zase se dějí zázraky.

Také prosívám o déšť pro tu mou zahradu. Jak bývá vyschlá! Konečně už vím, že je třeba více potěšení než výčitek a více povzbuzení než poučování.

Pane, to proto jsi mi dal k radosti zahradu, abych v ní pěstovala květy s pestíky šťastných očí? To tys mne chtěl naučit ovazovat nalomené větve? Děkuji, že mne přijímáš do učení, veliký Zahradníku, který nedolomíš ani nalomenou třtinu!

A vás, kteří jste četli mou tajnou modlitbu, prosím: Zkuste vidět svou zahradu! Vždyť potřebuje jen zájem, důvěru; váš dotek. Uvidíte, že najdete kousek ráje. A nebudete v něm sami.

Nelituje času svého života. Na všechno ostatní nám Bůh připravil čas ve věčnosti.

P. Šustková

VĚŘ BOHU

VĚRA GAJDOŠÍKOVÁ

Nevěříš...

to je dnes moderní.

Víra —

a ještě k tomu víra v Boha?

Jak staromódní!

Dvě slova:

moderní a staromódní.

Jedno je postrachem —

druhé kultem bývá.

Chceš rodiče své ctít, poslouchat?

Jak staromódní!

Poslouchat máš jen sebe.

Lhát svému bližnímu se nechce ti?

Jak staromódní!

Vždyť klamat druhého je přece šprým —

a ten je moderní.

Nechceš si ruce pošpinit

a vzít, co nepatří ti?

Jak staromódní!

Moderní je brát — co nejvíce brát.

Chceš věrný být?

Jak staromódní!

Moderní je přece bavit se,

svobodně, volně žít!

Účty —

jak žiješ, komu žiješ, pro co žiješ —

ty skládáš jenom sobě.

To je moderní.

A víra?

Ano — věřit umíš —

až slepě věřit,

však zase jenom sobě.

A je to pochopitelné:

Když žiješ ty jen pro sebe,

jak můžeš věřit druhému?

On je přece také —

moderní.

A Bůh?

To divná otázka je

v tom světě skrz naskrz moderním.

Bůh je staromódní.

Však přijde den,

kdy budeš muset skončit

ten svůj „moderní“ život.

Tehdy se zastavíš na prahu,

po jehož překročení není návratu...

A přece bys chtěl tolik, tolik žít!

Tu zapomínáš na svou důstojnost,

už nemá cenu slůvko „moderní“ —

a ty jen staromódně věříš:

věříš ve svůj tvrdý kořínek,

věříš lékařům — oni tě zachrání,

věříš v zázračný lék.

Už bys i staromódně věřil

v toho „nějakého“ Boha,

už bys —

však tehdy zpravidla už pozdě je.

Věřit se musí včas —

vždyť život — ten přece velkou,

převelikou cenu má.

Dej za něj to slovo „moderní“ —

buď třeba i trochu staromódní.

Věř — život ti za to stojí.

Věř v toho, kdo má život —

věř v Boha.

ZPÍVEJME HOSPODINU

Náš život a duchovní píseň

MILAN DROBÍK

Nejčastějším motivem písní ve Starém zákoně byla touha po Mesiáši. V bibli je mnoho žalmů s tímto tématem. Konečně po staletích očekávání a tužeb, když „přišla plnost času a Bůh poslal Syna svého...“ (Gal 4,4), narodil se Spasitel světa. Na betlémských stránkách se rozezvučela píseň „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj, lidem dobrá vůle“, kterou andělé oslavovali Ježíšovo narození a sdělovali překvapeným pastýřům konec jejich dlouhého mesiánského očekávání. Přestože melodie těchto zpěvů nebyla zaznamenána, zůstávají slova nadále živou touhou všech lidí dobré vůle po pokoji a míru. Tato touha se naplní tehdy, až bude opět v plné míře vzdávána patřičná úcta a sláva Bohu na výsostech. Věřím, že Pán Ježíš již jako dítě slyšával zpívat svou matku, že každý den v jejich domově v Nazaretě začínal i končil pobožností, při které se zpívalo, že i on sám později rád propěvoval při své tesařině. Nemáme v Písmě žádný přímý záznam o Ježíšově zpěvu kromě jednoho místa. Matouš 26,30 zaznamenává, že zpíval s učedníky na závěr velikonoční večeře. Zpíval za zvláštních okolností, v tísni a skličující chvíli, v době, kdy se nacházel již ve stínu vlastního kříže. A jestliže zpíval ve smutku, čím více při svém denním působení a práci. I když nesložil žádnou píseň, přece dal podnět k více písním, než kdokoli jiný na světě. Skladatelé opěvují nejvíce jeho lásku, oběť, příchod a tlumočení jeho pozvání. Snad nejsilněji bývá v písních zdůrazněna myšlenka následování Krista. Bylo to i středem a smyslem jeho kázání, ve kterých říkal: „Pojď a následuj mne“.

Když sledujeme život učedníků Pána Ježíše a listujeme v dějinách prvokřesťanské církve, pozorujeme, že písně jim byly něčím vlastním a blízkým, jistou samozřejmostí. Zpívali ve chvílích radosti, ale i v soužení a utrpení. Když byl apoštol Pavel spolu se svým spolupracovníkem Silou uvržen do vězení ve Filipis, „zpívali písničky o Bohu, tak že je slyšeli i vězňové“ (Skut 16,25). Z toho vyplývá poznatek, že znali písně z paměti, takže mohli zpívat při každé příležitosti. To nás povzbuzuje k následování, v tomto ohledu máme co dohánět. Zpívali nejen ústy, ale i srdcem, jak píše apoštol Pavel sboru v Efezu: „Plni Ducha zpívejte společně žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně. Zpívejte

Pánu, chvalte ho z celého srdce“ (Ef 5,19).

Tento duch prvních křesťanů převládal i v době reformace. Pán tehdy vzbudil skrze svého Ducha muže, kteří dali lidu kromě Písma svatého v mateřském jazyce i mnoho duchovních písní. Výjimku v tom neučinila ani naše země. V Jistebnickém kancionálu se zachovaly mnohé písně z husitské doby i se známou chorálovou písní „Kdož sú Boží bojovníci“. Později v době rozkvětu Jednoty bratrské složil bratr Lukáš kolem dvou set písní. Zpěvník Jednoty čítal tehdy na dva tisíce písní! Rovněž J. A. Komenský odevzdal duchovnímu zpěvu skvělou hřívnu své básnické tvůrčí práce. Zvláště v době, kdy bylo stádce lidu Božího rozptýlené v několika zemích mimo rodnou půdu otců a kdy on sám také užíval pohostinství jiných národů, skládal duchovní písně, které byly pro něj nutnou složkou pravého křesťanského života. Cítil, že křesťan má zpívat za všech okolností, protože ať prochází pohodou či největšími těžkostmi, má k tomu vždycky mnoho příčin. Boží milost a láska v různé formě je jistotou a trvalou hodnotou, o kterou je možno se vždy opřít. To nás musí vést za všech okolností k vděčnosti, díkyčinění a chválám. Komenský jako by zpěvem překonával bolest a nalézal rovnováhu k další práci. Napsal: „Kdykoli kvetla Boží pocta, kvetly i církevní zpěvy.“ Složil sám kolem devadesáti písní, které uvedl v Amsterodamském kancionálu z r. 1659, v jehož předmluvě napsal: „Míti se sluší při zpěvích svatých horlivě a živě, s veselím a vroucností ducha; avšak aby tato ducha veselost ne z zevnitřního helekání aneb zvuků nástrojů hudebních, ale z rozvažování skutků Božích a pocíťování sladkosti milosrdenství jeho pocházela.“

Také mimo naši vlast byli mužové víry, kteří v období reformace utvrzovali lid nejen správným pochopením a výkladem Písma, ale i písněmi. Bez zpěvu by se tehdy lid Boží těžko obešel. A tak i Martin Luther nebo Mikoláš L. Zinzendorf potěšili nejedno srdce hezkou písní. Zpěv je přece prostředek, který probouzí v srdci touhu dělit se s jinými o evangelium.

Mnozí čtenáři budou jistě znát píseň „Jezu, milovníče můj“ (v našem zpěvníku č. 125). Jeden významný člověk prohlásil: „Chtěl bych být raději autorem této písně, než mít slávu a bohat-

ství všech králů. Jejich sláva a bohatství totiž budou již dávno zapomenuty, ale tato píseň se bude ještě zpívat.“ Je to jedna z nejvíce zpívaných duchovních písní na celém světě, přeložena do mnohých jazyků. Jejím autorem je Charles Wesley. Narodil se v roce 1707 jako jedno z devatenácti dětí. Zaujímal mezi skladateli duchovních písní mimořádné postavení. Svými písněmi volal hříšníky ku pokání, nabízel Kristovu milost. V jeho písních nalezli posilu a potěšení věřící v nescetných protivenstvích pozdější doby. Nabádají k věrnosti v boji víry a zvětují posvěcení života. Jím vyznávali ti, kdo uvěřili, svoji víru a radost z nalezeného spasení, jím se modlili a chválili Pána. Tento Boží muž byl velmi pohotovým básníkem. Měl verše ke všem příležitostem. Nebylo snad církevní nebo veřejné události, aby ji nezachytil ve verších. I při jeho sňatku sbor zpíval slavnostní chorály, které sám k tomuto dni složil. Počet jeho písní se odhaduje téměř na sedm tisíc! Psal průměrně každý týden tři písně po dobu padesáti let. Skládal je většinou při jízdě na koni, když jezdil od osady k osadě, aby kázal evangelium. Často sotva dorazil na místo, žádal inkoust a pero, aby zachytil nebo dopsal píseň, na které cestou pracoval. Anglie také prokázala Ch. Wesleyovi největší posmrtnou poctu, kterou uděluje svým velikánům. Jeho pamětní deska byla umístěna do Westminsteru mezi největší syny země.

V průběhu dějin povstali mnozí muži a ženy, aby vyjádřili svůj vztah k Bohu písněmi. A tak nejedna píseň povzbudila a potěšila zarmoucené, dodala sílu klesajícím, podněcovala zemdlené k novým vítězstvím, vzbudila naději u nemocných, přivedla k rozhodnutí váhajících. E. G. Whiteová napsala: „Kdyby Bůh byl více veleben, pak by odvaha, naděje i víra v srdcích dítek Božích rostla.“

Píseň má stejnou moc i v dnešní době. Proč nezpíváme častěji? Potřebujeme přece být posíleni, povzbuzeni a ujištěni o Božích milostech a lásce. Boží slovo je zdrojem veškeré síly a radosti, ale v písní se obráží osobní zkušenost s Bohem a vlastní prožitek. Reformátoři neměli lehký život, ale přesto ho prožívali vítězně. Měli bychom čerpat z bohatství zkušeností těchto Božích mužů. Nejedna jejich píseň posílí i člověka dnešní moderní doby. Zpívejme častěji, využijme k tomu různých příležitostí během dne. Učme se písním z paměti. Je to jistější, než jen mít zpěvník u sebe. „O Hospodinově milosrdenství chci zpívat věčně, svými ústy v známost uvádět tvou věrnost po všechna pokolení“ (Žalm 89,2).

MAMINKO, vstaň přece!

Četl jsem paměti spisovatele L. N. Tolstého. Vzpomínal na dobu svého mládí a na historku, která se mu po mnoha letech vynořila z paměti. Píše:

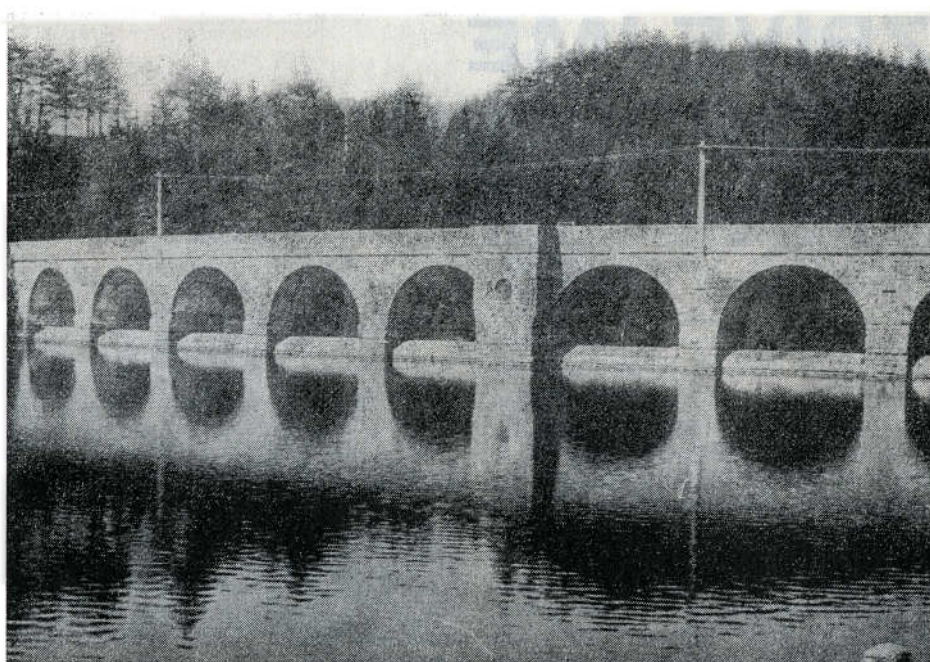
„Viděl jsem opilou ženskou, ležela těsně u chodníku. Přímou pod zátylek a pod záda jí tekla ze dvora špinavá stružka. A ona v té studené omáčce leží, blábolí a pachtí se, plácá tělem do mokra, ale vstát nemůže... Chtěl jsem jí pomoci vstát, ale nedokázal jsem to, štlil jsem se. Byla celá taková slizká a rozbředlá — dotkneš se jí, a za měsíc to z ruky nesmyješ, no hrůza. A na patníku seděl světlolvasý šedooký klouček, po tváři mu kanuly slzy, popotahoval nosem a beznadějně nařikal: „Maámi, ale maáminko! Vstaň přece!“

Spisovatel tu v několika větách vyličil téměř vše: hoře i zoufalství, slabost člověka — toho, který upadl i toho, který se mu štlil pomoci. Je tu obžaloba nespravedlivého světa vyřčená z dětských úst vlastně jedinkou prostinkou větou: Maminko, vstaň přece!

Jenomže maminka vstát nemohla. Okolnosti, které ji do tohoto stavu dostaly i zlo, kterému podlehl a kterému se nemohla vlastní silou vyrvat, byly silnější, než její snaha vstát. Dnes už se s takovými případy ani nesetkáváme. Sociální poměry se změnily. Ale ta historka nám má dodnes co říci. Lidé nemusejí podléhat jenom alkoholu. Je i jiné zlo, které člověka omotá jako chapadla chobotnice, takže se nemůže sám vyprostit. To nemusí být jenom fyzické zlo, které škodí našemu tělu. Je i psychické zlo, které škodí duši člověka, které ničí jeho morálku, celý jeho vnitřní život. Bible toto zlo nazývá hříchem. V ní se dočteme, že odplata za hřích je smrt. Masy lidí jdou po cestě hříchu, jdou bezmyšlenkovitě, nestarají se, kde jejich cesta skončí. „Jdou tam ostatní, proč bych nešel i já?“

Vraťme se ještě jednou ke spisovateli L. N. Tolstému. I on šel zpočátku bezmyšlenkovitě po cestě hříchu, ale včas se vzpamatoval. Svůj život vyličil v krátkém podobenství:

Seděl jako nezkušený veslař ve člunu a proud života ho strhoval čím dál víc od břehu doprostřed dravého proudu. Vesloval, jak uměl. Čím víc se dostával

do středu proudu, tím častěji potkával v jiných člunech lidi, kteří se smáli, zpívali a byli velmi hluchí. Všichni pluli ve své lodičce života unášeni proudem. Žádný se neptal, zda plují správným směrem. „Plují tak ostatní, proč bych neplul i já?“

Mezi hlukem, zpěvem a motanicí těch mnoha lidí bylo najednou slyšet vzrůstající hučení peřejí. Řeka se dostávala mezi skaliska. Tolstoj se dívá z lodičky kupředu, ale ke svému zděšení vidí, jak se jedna lodička života za druhou v peřejích převrací a potápí, aby se už nikdy neobjevila. Teď si teprve uvědomuje svou nesmyslnou, bláznivou jízdu. Uvědomuje si, kam to vlastně pluje, že jej proud strhává k záhubě. S vypětím všech sil se vzeprl nebezpečnému proudu, a vesloval směrem ke břehu. Jeho snažení se zdálo beznadějně, ale touha žít a zachránit se před záhubou mu dávala sílu překonat proud a vplout na tišší vodu. Konečně se dostal až ke břehu. Tím břehem, jak píše Tolstoj, byl živý Bůh. Vrátil se k Bohu, a bylo mu, jako by se znovu narodil.

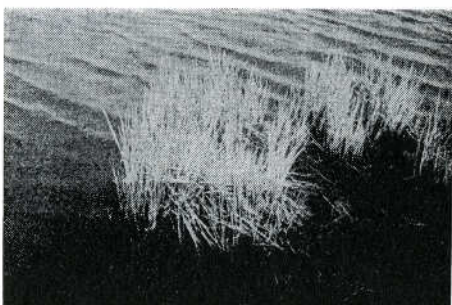
A co my? Neopustili jsme snad i my jistý břeh, neopustili jsme Boha? Pluje naše lodička života také bez cíle, stržena proudem? Plujeme po proudu také jenom proto, že tak plují druzí? A co když nás proud zanesl do smrtelně nebezpečných peřejí? Co když jsme už na tom tak, že nemáme sílu vzeprít se proudu, když jsme ve svém životě na tom podobně jako ta opilá žena, která nemá sílu vstát? Nemusíme to být pouze my. Jen se porozhlédněme, kolik je kolem nás lidí, kteří žijí v zármutku nebo v zoufalství a nemají nikoho, kdo by je pozvedl. I bible píše o člověku, který volá: „Pane, nemám člověka, který by mi pomohl.“ Ale je jeden, který dosud vždy pomohl. Je to Ježíš Kristus. Proto přišel na tuto zem, aby hledal a zachránil právě všechny ty padlé, zoufalé a zarmoucené, kteří si sami po-

moci nemohou. To Ježíš Kristus říká o sobě v evangeliu Lukáše 19,10: „Nebo přišel Syn člověka, aby hledal a spasil, co zahynulo.“

Jestliže jsme podlehl hříchu a nemáme sílu se z něho vymanit, obraťme svůj zřetel k jedinému zachránci, k Pánu Ježíši. V bibli je hřích symbolizován malomocenstvím. To je strašná nemoc, je to vlastně pomalé umírání. Lidé se malomocných štlili. Ale Ježíš se neštlil nikoho, přichází ke každému, kdo potřebuje pomoci a uzdravuje. V evangeliu Marka 1,40 čteme o uzdravení takového malomocného: Tu přišel k Ježíši malomocný a prosil ho na kolenu takto: „Chceš-li, můžes mne očistit.“ Ježíš se nad ním slitoval, pozvedl ruku, dotkl se ho a řekl mu: „Chci, buď čist!“ Při těchto slovech hned odešlo od něho malomocenství a byl očištěn.

Tato příhoda se dá symbolicky přirovnat k mému i tvému životu. „Maminko, vstaň přece!“ Človče, povstaň! Ale jak můžeš vstát, když jsi jakoby ochromen, jako duchovně mrtvý? Proto na naši adresu volá Písmo: „Probuď se, vstaň z mrtvých, a zaskví se ti Kristus!“ Dnes je ještě čas, dnes ještě zaznívá po celém světě volání Ježíšovo: „Pojďte ke mně všichni!“ Náš Bůh, ten živý Bůh, ti dá sílu žít novým životem. O něm píše prorok Izaiáš: „On dává umdlenému sílu, a tomu, kdo žádné síly nemá, moci hojně udílí. Ti, jenž očekávají na Hospodina, nabývají nové síly.“

Zkus to tedy s Bohem, vrať se k němu, vesluj k tomu břehu záchrany ze všech sil, hledej Boha celým srdcem, a dá se ti najít, zachrání tě. On k nám mluví z Písma u Jeremiáše 29,12.13: „Když mne vzývati budete a půjdete, a modliti se mně budete, tedy vyslyším vás. Budete-li mne hledat, naleznete mě, když mne hledati budete celým svým srdcem. Dám se vám nalézt.“ A budeš spasen. K. Špinar

(dokončení
z 2. str.
obálky)

jak v zájmových kroužcích pod odborným vedením se připravují děti na své budoucí povolání s ohledem na své nadání a sklony. Byli jsme překvapeni technickým vybavením a dokonalými pomůckami, které děti a mládež mají k dispozici.

Viděl jsem ještě další zajímavosti, ale to nejkrásnější pro nás byly vždycky setkání s našimi bratry a sestrami, a to byl vlastně účel naší návštěvy v této velké a krásné zemi.

Od prvního okamžiku našich kontaktů s lidmi jsme pocítovali lásku a přátelství našich sovětských bratrů a sester. Všude jsme se přesvědčovali o přátelských

vztazích sovětských občanů k ČSSR a poznávali štědrost a pohostinnost sovětských lidí.

Snad i to počasí přispělo k slavnostní atmosféře, vždyť celou dobu našeho pobytu nepršelo. Od prvního vstupu na půdu Moskvy až do odletu bylo nádherné, slunečné a teplé počasí. Naši přátelé nám řekli, že to bylo „jaro století“.

Loučení nebylo lehké. Stále zaznívalo ono „do svitaní — než se sejdem zas“. Nikdy nezapomeneme na svou návštěvu mezi milovanými lidmi v této krásné zemi. A už dnes se těším na další cestu, která se má uskutečnit na podzim letošního roku.

O. Sládek

ze světa i z domova

ZASEDÁNÍ GENERÁLNÍ KONFERENCE

V dubnu 1980 proběhne zasedání Generální konference církve adventistů s. d. v městě Dallasu, v americkém státě Texas. Předcházející zasedání se konalo v roce 1975 ve Vídni. Konference se má zúčastnit na dva a půl tisíce delegátů z celého světa. Během zasedání budou zvoleni členové Generální konference a všech světových oddělení církve na další pětileté období. Motto Generální konference zní: „Jeho Duchem“. Církev adventistů s. d. v Československu budou na této konferenci zastupovat: br. O. Sládek — předseda Ustřední rady, br. M. Šustek — tajemník kazatelského oddělení a br. M. Hroboň — tajemník slovenského sdružení církve.

Celému jednání Generální konference přejeme mnoho Božího požehnání.

★

V Cařihradě se po 450 letech setkali za jedním stolem pravoslavní a protestanté. Sedmičlenná protestantská delegace vykonala návštěvu u pravoslavního patriarchy a obě církve navázaly bratrský dialog.

★

MATKA TEREZA — NOSITELKA NOBELOVY CENY MÍRU

Jak už bylo uveřejněno v našem denním tisku, pro letošní Nobelovu cenu míru byla vybrána 69letá Agnes Gonxá Bejxhiuová, známá pod jménem Matka Tereza z Kalkaty.

Je to Albánka narozená v Skopji v Jugo-

slávii. V 18 letech vstoupila do katolického kláštera a byla poslána do misií v Bengálsku. Po dvacet let vyučovala v klášterní škole v Kalkatě. Žila zde šťastně. Ve svých 36 letech však náhle poznala, že je povolána k jiné službě: k službě těm nejchudším a těm nejubožejším, jak je poznala v některých ulicích Kalkaty. Po vyřízení žádosti, aby směla z kláštera vystoupit a pracovat mezi lidmi z brlohů, se rozhodla odevzdat se výlučně této službě. Koncem roku 1948 založila první školu pro děti z brlohů. Za necelé dva roky na to založila kongregaci Misionářek lásky, která se záhy rozšířila do celé Indie a později do mnoha zemí všech světadílů. Dnes má skoro tisíc sester a mužská větve řádu na 200 bratrů, kteří se starají o desítky útulků pro nemocné, malomocné, umírající, pro opuštěné děti, pro lidi propadlé alkoholu, drogám, o školy pro chudinu, vyvažovny pro hladovějící. Matka Tereza vypráví, jak se snaží dát umírajícím to, po čem touží jejich víra. Pomáhá jim, aby umírali v obecnosti s Bohem. Pomáhá jim prosit Boha o odpuštění a smířit se s Bohem.

Kterýsi americký žurnalista, přihlížející, jak Matka Tereza ošetřuje zapáchající a odpor vzbuzující rány nemocného, řekl:

„To bych nedělal ani za milion dolarů!“

Matka Tereza na to řekla: „Já také ne.“ Dělá to proto, že vidí v zubožených tělech chudáků samého Krista.

V posledních letech se Matce Tereze dostává za její činnost stále více uznání. Byla vyznamenána řadou veřejných poct a mezinárodních cen. Sama o tom prohlásila: „Víte, tyto ceny nejsou pro mne, jsou pro moje lidi. Jsou pro chudé lidi, kterým se konečně dostává úcty a lásky.“ Tak i peníze, jimiž je dotována Nobelova cena, chce Matka Tereza použít ke zřízení dalších útulků pro nejubožejší.

Jistě rádi čteme o lidech, kteří pochopili Ježíšovo náboženství: pomáhat potřebným. Máme velké poznání bible, neměli by nás však podobné příklady obětavé lásky povzbudit k praktickému náboženství v rámci našich možností?

NÁVŠTĚVA PAPEŽE V TURECKU

Jak je známo, papež Jan Pavel II. vykonala cestu do Turecka. Pozval ho patriarcha Dimitros I. na oslavu svátku sv. Ondřeje, patrona Cařihradu. Svátek sv. Ondřeje, bratra apoštola Petra, je totiž slaven na východě s největší úctou. Papežova cesta vyvolala řadu komentářů. Východoněmecký deník „Neue Zeit“ k tomu např. napsal: „Papež Jan Pavel II. vyjádřil touhu po jednotě křesťanů. V Turecku k tomu učinil historický krok, když se zúčastnil řeckopravoslavných bohoslužeb, které sloužil patriarcha Dimitros I. v katedrále Hagios Georgios. Od roku 1054, kdy se křesťanské církve na východě a na západě od sebe oddělily, se žádný papež nezúčastnil pravoslavných bohoslužeb. Ve společném prohlášení vydaném po mši mluví Jan Pavel II. a Dimitros I. o vřoucím přání překonat rozdělení církvi. Jako první krok oznámil vytvoření společné komise. Při setkání s Dimitriem I. mluvil papež o „nové éře“ snah pravoslavné a katolické církve o dokonalejší jednotu, která byla zraněna smutnými historickými okolnostmi. Snahy o ukončení 925letého rozdělení mezi 750 milióny katolíků a 250 milióny pravoslavnými už začaly na II. vatikánském koncilu. V závěru setkání odvolal papež a patriarcha slavnostní dokumenty, kterými se jejich předchůdci dali roku 1054 do klatby.“

Při své návštěvě v Turecku projevil papež Jan Pavel II. také úctu vyznavačům islámu, kteří ctí stejného Boha, Stvořitele nebe i země, rovněž i člověka, kterému podle bible i podle koránu dal život a dal mu i zemi k obývání. Na ní mají lidé žít v bratrské lásce. Zdůraznil, že podle Abraháma jsme bratři ve víře a že si musíme vážit víry vyznavačů islámu, která se projevuje modlitbou, postem a dobrými skutky. Dodal, že věří, že nastává doba rozvoje kladných vztahů mezi křesťanstvím a islámem, při vzájemné úctě ke kladným náboženským hodnotám, protože jen tak je možno naplnit Boží vůli, aby země byla šťastným a mírovým domovem lidí.

Ty vlastní cestičky!

Znáte ty cestičky mimo dlážděné chodníky, zkracující vzdálenosti na všechny strany? Ze jedna je taky zrovna před vaším domem a v parku mezi keři? Před mým domem není jen jedna taková zkratka, nejméně deset bys jich napočítal. A nechodí po nich jen nezvedené děti, ale i dospělí, když spěchají ráno do práce. A jako správní dospělí si pro svou cestičku najdou i pěknou výmluvu a argumentují jí vždy, když postřehnou, že se jim někdo vyčítavě podívá do očí: „Víte, kdyby ti architekti...“

I já jsem si zkracoval cestu. Při cestě do práce, do obchodu, k sousedům, na autobus. Docela mi to vyhovovalo až do dne, kdy začalo pršet. Fakt je, že nepršelo dlouho, možná tak dvě hodiny. Stačilo to však k tomu, abych na cestě zkracující vzdálenosti uvázl v blátě a málem ztratil boty. Na skutečnou asfaltovou cestu jsem vyšel, až když se autobus ztrácel v zatáčce. Oklepával jsem rozčileně bláto z bot a klopil zrak, protože jsem nemohl snést škodolibý úsměv sousedky, která přicházela po dlážděném chodníku.

V tu chvíli mne napadla myšlenka, která snad trochu naivně srovnávala cestu blátem s cestou života. Kdysi dávno nám Bůh — architekt vyměřil a vydláždil cesty, aby se nám do bot všedních dnů nedostalo bláto hříchu. Plochy kolem chodníků nechal neohrazeny a člověk začal říkat: „Víte, kdyby ten Bůh...“ a začal si vyšlapávat zkratky. Zdálo se, že si to dobře vymyslel, pak ale přišel déšť těžkostí a všechny ty iluze spláchl a zkratky jednoduchého života se proměnily v blátivé cesty. Pak už se nepodařilo člověku stihnout autobus života, na který by klidně došel po cestě, kterou vydláždil Bůh — architekt.

Možná, že se někdo nad tímto naivním porovnáním pousměje. Ale když jsem si oklepával bláto z bot, myslel jsem jen na jedno: „Proč nejít raději tou osvědčenou, vydlážděnou cestou?“

Jan Bárta